

౩౫౨౪/ ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } శాస్త్ర పట్టణము 1918 సం॥ అక్టోబరు నెల 25 వ తేది శుక్ర వారము } No. 170
సంపుటము. ౫ } కాళియ కి వాచానం వత్తిర ఆశ్వయుజ బహువస్తి ౬. } సంచిక ౧౭౦

బహుమతులు

శీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీల మనస్సు
ర్యము చాపల్యుడిగుణాలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:—ఇందొక యాచుడి తనమగనియైగల యనుకా
గమునకై పడరానిపాటుబడి యున్న తస్థితికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరము:—యగడు పేట కి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొననట్టి
సామర్థ్యముతో విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుబడి యున్న తస్థి
తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ఆ. 0-10-0
సనోదరవాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను
అన్న సహింసలయు ననుటను బోధించును. ఆ 0-4-0
అల్లూర్కాటమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:
ఆ కలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలది. ఆ. 0-2-0
మిత్రప్రోహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునిపై నిందామో
క్షదత్త తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
588 వలయువారు:— కణ్ణాక బుక్ డిపో.
6, నెంకటేశమేష్ట్రీ పీఠి, సామకాత పేట, మదరాస్.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రం నివృత్తనను
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్తిరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా,
మలియన్టీల్, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ సీసాద్ధావధమును, ఉపయోగించి
చున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయొక లోకామయవార” కస్తూరి
మాత్రం సీసా మీయింట నున్న యెడల, చూటికి కైద్యుల
నమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అశీర్ణము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అశాశోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు
సనేక రోగములను, ఈ సిద్ధాంతముల సేవనచే శాశ్వతముగా
పోయి గుణము గలుగును.

కైద్యులలో నశేకవిధము లగునట్టియు నుచుయోగ
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధముల
తయారు చేయవలయును.

కైద్యులైన యాచార్యులగురుకులు, ప్రతి సీసా
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానప్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి
యొందును. 260 మాత్రము సీసా 4 అణా లు
మాత్రము.

6 సీసాల లోకసారి తెప్పించుకొని,
12 సీసాల ఖర్చుతోవారి రూ 1-8-0
25 సీసాల లోకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాల లోకసారి కొనిన 5-0-0

నకు ప్రోగములకు మావద్ద ఆయుర్వే
దియ సిద్ధావధములు దొరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతా రామవైద్యశాల, మైసూరు

సోమయోజంతు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రాగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, నాన్యామనీరు పీఠి, బొంబాయి.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 186
(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహారో. (రిజిస్టరు)
కాలిడినది. కాలిడినది.
ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడనది, సాటిలేని మనోహర గువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, సారాహారగాని, చేర్చబడకయే నిర్భయ
చేయబడిన కేవల పుష్పసాము.
నీ కువాలవై కొన్ని రిండువులు చిలకలించినచో, మనోగ్యముగు
గువాసన నివ్వలకరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో ఉండును.
చిన్న సైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-8-0 రూ 0-8-0
మధ్యరకము సైజు 1-1/2 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొక సైజు 2 " " " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " లేక 1/2 కొన్ను " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము
వల్లెల, పట్టుణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిహతులైన దొరకును. వీరికి
ఆనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై
ను, కాద్దపైను ఆటో డిల్ బహారో అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో
డిల్ బహారోయొక్క సులక్షణములను పరిశీలించుచేయ గోరువారి దిగువవాటి
ప్రాసినచో అవాకిమ్మర్తుల గువాసనకాదు ఉచితముగ వంతురు.
సోమయోజంతు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రాగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, నాన్యామనీరు పీఠి, బొంబాయి.
డ్రాగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, నాన్యామనీరు పీఠి, బొంబాయి.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-8-0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణమధికము!!!

పంచభావము చూచికొనిన మోసము కలుగదు.

అ మృ తాం

అన్ని నొప్పులకు

జ న ము

పరమావధము.

లేనొక్కలమాన్యును. వాయువుపోట్లబాపును. పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పొట్టుకు బోగొట్టును.
ఇది యిది యనవేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సుఖీనివివరించి. కుమూలికలచే హిందూజాతీయందు తయారు చేయ
బడు మంచియును. దీనిని విదేశములలోని ఆ నేకులు వారు నున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒక సారి పరీక్షించి చూడును.

తా మ ర తై ల ము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డి, దురద, ఉంగరములవంటివి మట్టు, రసికాయట, పెంట్లుక లూడిసోపుట మొదలగు
చర్మరోగములను శాశ్వతము చేయగలదు. రాజారాజి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 కులములు నూ వెల సీసా 1-8-0 రూ 0-12-0.

దం త చూ ర్ణ ము

పండితులవలకు దివ్యవధము; గువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది.
డబ్బి 1-8-0 వెల 0-2-0; 12-8-0 రూ 1-2-0 లు.

అ మృ తాం జ ము డి పో,

6, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు. 109, శ్రీరంగోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8-0 1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. వి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అంగ్లప్రతికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్స్ 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యే దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
సభ్యుల సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువగ్యాన
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజీవేను.
ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపీఠి,
మదరాసు.

భారతీయవిద్యాసంఘము.

ఈసమయమున దొరతనమువారు విద్యకొరకు విశేష ద్రవ్యమును వెచ్చించెదరని మనము తలంపలేము. ఒకపక్షమున ద్రవ్యమును విద్యకొరకు సాధ్యమైనంతవరకు యత్నించుట ప్రతిపాదనయొక్కయు విధియై యున్నది. జాతీయ విద్యోద్యమము మొదటిదశను పుడు ఉద్యమము కృత్రికలిగించునని ప్రతిపాదన తలంచిరి. దొరతనమువారు విద్య భావనాతత్వానియొక్కయు కళాకాలనియొక్కయు రికగ్నేషనులు రద్దుపరచిన నాటినుండియు విద్యభావ విద్యోద్యమమును జాతీయ విద్యోద్యమమునకు మార్పుచేచుచు తార్కారములను యత్నించుచు సంఘమువారి ప్రస్తుతపు కార్యక్రమము చట్టి తెలిసికొనవలయు.

జాతీయ భావనాతత్వాని విద్యభావసంఘమువారి తోటలలో నెలకొల్పబడినది. కొయిబుత్తూరు కన్యసాయ కళాశాల తాముకొనినట్లు పనిచేయుట లేదని చెప్పుచు దొరతనమువారు తమ యసంకృప్తిని తెలియజేయుచున్నపుడీ జాతీయ భావనాతత్వాని సరిగ్గా కార్యనిర్వహణము జరిగింప ఆసమర్థత కలిగియుండును. అదయితరలోని కళాశాల కొరకు వెచ్చింపబడిన వైకము విద్యభావసంఘమువారి ఉద్యమ వనములు బాగు పడుటకును పుష్టికొందుటకును లోడ్వలెను.

జాతీయ ఉపాధ్యాయ కళాశాల కొరకు అమితము లగు ధన మొత్తములు వెచ్చించబడుచున్నవి. నూల్కల ఫయి నలు క రీ తు యండు గ డ తే ర ని వారు సహితమువై కళాశాలలో మూడుసంవత్సరములు చదివినయెడల ఉపాధ్యాయ తరఫీదుపట్టుములను బొందుచున్నారు వారివిద్యయేమొ తల్పవలెమేమై దైవమునకుమార్మె ఎరుక.

వాణిజ్యజాతీయకళాశాల తెరవబడిన మొదటి సంవత్సరముగనుక వై కళాశాలలో అనేకములగు విద్యార్థులు చదువుచున్నారు కాని ఇదివఱకు కొంతవరకు రక్షణము కలిగి యున్నవారు ఈ కళాశాలలో కానరాదు.

సోదరసేవా సంఘమునకు సంబంధించు పచ్చని పట్టిలు ధరించు విద్యభావ బోధకులు మూడుకళాశాలలలోను ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. సోదర సేవాసంఘ సభ్యులకు జీవనోపాధి కల్పించుటకు జాతీయ విద్యోద్యమము, విద్యభావ సంఘోద్యమమునకు బహుళ మార్పబడినదని విదితము.

పూజనీయులును సోదరులును అగు జి. ఎన్. ఆరంజేలు గారు జాతీయవాణిజ్యకళాశాల కార్యదర్శులుగను, జాతీయోపాధ్యాయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగను జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్గను ఉన్నారు. ఇంక నేమి కావలయును.

ఇంతయేగాక ఈ ఉద్యమము దొరతనమువారిలో నేకీ భవించకయే కార్యనిర్వహణము జరిగించుటకు తలంపబడినది. ఇట్టి విషయములలో భారతీయ విద్యాసంఘమువారి ఉద్దేశ్యములు ఈ క్రింద కనబరపబడినవై యుండవలసినది.

1. దొరతనమువారిచే గతపడినవిద్యకు దోడు మఱి కొంత విద్యను నేర్పుట.
2. అగత్యుపగతుడల దొరతనమువారిచే రిక్వియిర జాకాబడి ప్రారంభ విద్య, శ్రీవిద్య, పారిశ్రామిక వాణిజ్య విద్యలను ప్రతి మండలమువారికి నేర్పుట.
3. నిధులు చలదాలు జనుచేసి మిటిలనియమించి జను చేయబడిన మొత్తములను ఆయాగ్రామములలో వెచ్చించుట.
4. కాంగ్రెసు కమిటీల విధానముల ప్రకారము ప్రధాన సంఘములను, జిల్లాసంఘములను ఏర్పరుపబడుట.
5. చెన్నకట్టలమునందును ప్రధానసంఘము రిజిస్టరు కాబడవలెను. జిల్లాసంఘములు ఈ ప్రధానసంఘమునకు జేర్పబడవలెను.
6. తాలూకాసంఘములు, జిల్లాసంఘములు ద్రవ్య విషయములలో ప్రధానసంఘమువారివై నాధారపడి యుండవలెను. జిల్లాసంఘములవారి నడవడికలను సలహామూలమున చక్కబరచుట ప్రధానసంఘమువారి విధిగ నుండవలెను.
7. ప్రధానసంఘమువారు తీర్మానించు ప్రకారము విద్యావిషయములందు ఇతరసంఘములవారు నడచుకొనవలెను.

అన్ని జాతులవరకును తగుమనమ్యులను సంఘ సభ్యులుగ నుండుటకు వాగ్దానముచేసిరి. వి. జె. రాఘవ స్వామిగారు తాత్కాలికపు కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. భారతీయవిద్యను పుష్టిగావించుటకు కొరువారు వి. ఎ. కో. రాఘవస్వామిగారికి ఉత్తరప్రస్తుతరముల నడుప ప్రార్థితులు.

అనేకమంది విరాళములనిచ్చుటకు వాగ్దానములు చేసి యున్నారు. సంఘము రిజిస్టరు కాబడిన వెంటనే వారి పేర్లు పత్రికలలో ప్రచురింపబడును.

స్వయంనిర్ణయసూత్రము

మరాఠాపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

ప్రకృతయధమున బలైరియాదేశము పూర్తిగా లొంగి పోయినది. జర్మనీ అస్తిత్వాదేశములు సయితము వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు జనవరి, నెవ్రెంబరు నెలలలో సంధివిషయ మిచ్చిన యుపన్యాసములలోని ముఖ్యాంశములతో నేకీభవించి మిత్ర మండలివారితో రాజీ చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది (వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు జర్మనీ, అస్తిత్వాదేశములవారు జయించిన దేశములలో నున్న నైత్యమును తిరుగ మార్చిదేశము లకు బంపినగాని, రాజీతుడుచ్చుటకు చాలకష్టతరమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నారు. శత్రుమండలివారు చాలా ఆసనీయున్నారు. యుద్ధ కార్యములను త్వరలో ముగింపుచేయుటకు వారి దేశములో చాల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కావున జర్మనీవారు చాలకాలము పోరాడజాలరని తెలపడగలదు. యుద్ధ సంవత్సరము ఇరుపక్షములవారిని రాజీతప్పక నడుర గలదు. రాజీతునగా స్వయంనిర్ణయసూత్రమును లోకమున సుస్థాపించుటయే యని మా అభిప్రాయము.

వ్రేసిదెండు విల్లునుగారు సంధిపొనగుటకు పడునా బుగు నూత్రిమును నిర్ణయించి యున్నారు. అందు అయిదవది చాలా ముఖ్యతరమైనది. సంధియే పొసగిన యెడల అధినివేశ దేశములవారి హక్కులను కాపాడి, వారికనుకూలమగు ప్రభుత్వమును అచ్చట నెలకొల్పటకు మన ప్రధానవిధియని యీ సూత్రాభిప్రాయము.

నెవ్రెంబరునెల 27-వ తేదీనాడు విల్లునుగారిచ్చిన యుపన్యాసములో సయితము ఈసూత్రములను సమర్పించుచు దేశ వ్యవహారములను సుచూచుకొనుటకు ప్రజాప్రభుత్వములు తప్ప మరెవరియును ప్రజలను పరిపాలించ జాలరనియు, అధివా అటుల పాలించు ప్రభుత్వములు నిరంకుశములై ప్రజల నెంతయోకష్ట పెట్ట గలవని ఘంటాపథముగ చాటియున్నారు.

అశ్వదత్తుడు ఆదేశములవారు. ఈ దేశములవారు చేసి కొనుచుండు రాజీలవలన యీ సమస్య పరిష్కరింపబడజాలదని విల్లునుగారి అభిప్రాయము. దానిని నిర్ణయించుటకు ఒక్కటియే సాధనము గలదని వారి అభిప్రాయము. ఆయా దేశములవారికి, వారు కొరవ ప్రభుత్వముల ప్రసాదించి ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను కాపాడుటయే ఈ సాధనమని విల్లును గారి యాశయము.

ఈ సూత్రములు జర్మనీ కయిజరుగారి నిరంకుశ పాలనములో నుండి పరిశుష్టముల బడుచున్నదేశములలోను వారి వలస రాజ్యములలోను ఆచరణలోనికి దేబడునని చెప్పుట అనవసరము. అయినను మిత్రమండలివారు ఈ సూత్రము లను తమ కనకం ద్రేయముల చేయుట ముఖ్య కర్తవ్యము. వీనిని మిత్రమండలివారే తమ దేశములలో ఆచరణలో నుంచక బోయినయెడల తమ కేల యీ సూత్రములు అనువర్తించునో తెలియకున్నదని జర్మనీ సంధిసభలో వాదించగలదు. మిత్ర మండలివారు విల్లునుగారి సూత్రముల నెంతయో క్లాఫించు చున్నారు.

తమలోనున్న మాలిన్యమును కరిక్కుభవమకొననిది వారు సంధిసభకు విచ్చేయుట కష్టతరము.

అట్టిసమయమున మిత్రమండలిలో నాయక స్థానము వహించిన ఆంగ్లభూమి లోకమును కృత్రికరచుటకు ఎంతయు పనిచేయవలసి యున్నది. విల్లునుగారి స్వయంనిర్ణయ సూత్ర ములు అయిగ్లాండు భారతీవర్షములకు అనువర్తించగలవని ప్రపంచమునకు చాటవలసి యున్నది. అందువలననే మన దేశముపట్ల ఆంగ్లభూమి కొంత ముందంజ చేసి ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునందు భారతీవర్షము స్వరాజ్యమును కల్పింపుముగా నుపాదించుకొనుటయే, తమయొక్క యాదర్శమని యీ మధ్యనే ప్రకటించి యున్నది.

భారతీవర్షము.

ఈ ప్రకటనము నామోదించినదా, లేదా అనుచున్నో కాలము వ్యర్థపుచ్చుట అనవసరము. దేశీయమహాజన సభ దీని నామోదించినది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రము భారతదేశమునకు పూర్తిగ అనువర్తించవల యనని పట్టుపట్టినది కాదు. అందు వలన మనము సంధి సభలో మన విషయము నాలోచించి స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును భారతీవర్షమునకు అనువర్తించవలయునని అడుగుటకు ఉత్సాహము మేన సమయమును పోగొట్టుకొని నాము. అయినను చేయునదిలేదు. దేశీయమహాజన సభ తన అభిప్రాయమును మార్చుకొనుట శ్రేయోదాయకము కాజాలదు.

కావున మనకీయబడిన వరమునే గైకొని మన పురోభివృద్ధి కనునర్తించుటల చేసికొనుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము.

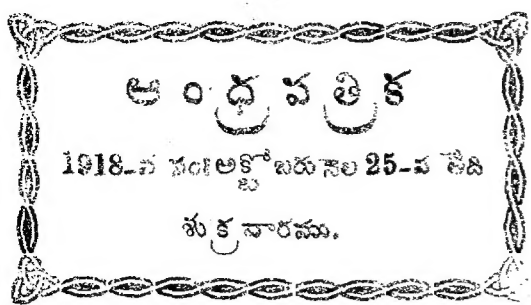
ఇప్పటికే స్వయంనిర్ణయసూత్రమును మన కనునర్తించు కొనక జేకాభ్యుదయమున కెంతయు నష్టము కలుగచేసినాము. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రత్యేకసమావేశమునందు మితవాదులను సమ్మేళనపరచుటలో అనేక రాజీలకు దిగవలసినవచ్చినది. ఒక దేశమునందు స్వాతంత్ర్యవాతావరణము విచ్ఛలించిగా నీచుటకు కావలసిన లక్షణములు పూనివిగ నుండవలయునని నిర్ణయించి వదిలెను. కాంగ్రెసులోని సంస్కృతజ్ఞములుమాత్రమే దేశము నకు ప్రసాదించవలెనయనని పట్టుపట్టికొనిరాజీలుట దిగినది. ప్రజాభిప్రాయము నుల్లంఘించినది. తా ననేక సంవత్సరములనుండి జేకాభ్యుదయమునకు గాను కొరవ కొరకల నన్నిటిని నిరాకరించి వైచినది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రాదర్శములకు తోసిపుచ్చి, దేశము నధోగతికి దెచ్చినది. మనస్థితిగతుల పట్ల ఇతరులు తీర్పు చెప్పవలసి కచ్చినది. నిర్లంఘనలోని అల్పత్వలవలై, మనదేశీయుల తోడనే విరోధము పెట్టుకొనవలసి వచ్చినది. ప్రపంచశక్తులు మనకు ప్రసాదించిన వరముల పొందుట కన్యాయమై యున్నాము. తాను చేసిన కార్యము దేశమున కెంత నష్టదాయకమో ముందు చూడవలెను.

నియోజకస్వాతంత్ర్యచర్చ

20 సంవత్సరములవై మయస్సు కలిగియుండుట, బ్రిటిషు రాజ్యపు పౌరుడగుట, నియమితకాలము దేశములో నివసించుట మున్నగునవి నియోజక స్వాతంత్ర్యపు ముఖ్యమైన యోగ్యతలని సాధారణముగ భావించబడుచున్నవి. చదువు నేర్చియుండుట, ఆస్తిని కలిగియుండుట, పన్నును చెల్లించుచుండుట ఇవి ముఖ్యము లని ప్రతిపాదన దలంపబడలేదు. చదువు నేర్చి యుండుట యొక యోగ్యతగ ఇప్పటికిని ఇంగ్లాండులో భావించబడలేదు. దేశమంతను అజ్ఞానమున అంధకార బంధమున మునిగియుండి నపుడు బ్రిటిషువారికి నియోజక స్వాతంత్ర్య మొసగబడినట్లు ఇంగ్లాండు దేశచరిత్రలో చెప్పబడియున్నది. గొప్ప గొప్ప పరిశ్రమయందు కృతార్థుడై లండను నగరము నుండి పంపబడిన ఉపాధ్యాయుని రాజకీయ తీర్మానముకంటె తమ గ్రామమండలి తనచేరుస సహితము వ్రాయలేని ఒకచిన్న భూస్వామి తీర్మానమునే ఎక్కువగౌరవముతో తాము చూచెదమని లియొ నెలు కర్మిగుగారు నేటికిని చెప్పుచున్నారు. ఒక విభమున ఇది నిజమే. లోకజ్ఞానముతో బాటు వ్రాయ నేర్పుట చదువునేర్పుట ముఖ్యమగుయోగ్యతయని బాక్స్టూనరు మిల్ గారి అభిప్రాయము బలమగును. వీరి యభిప్రాయములు అంగీకరింపబడినయెడల ఆక్షరజ్ఞానము నైనను కలిగి యుండక గొప్ప విస్తీర్ణములగు రాజ్యములను ఏలిన అప్పగ, ప్రాదరాతి చక్రవర్తులకు ప్రస్తుతకాలపు దొర తనములందు ఒక్కవోలైన నన్నియుండదు. అట్టివారిని ఆయోగ్యులుగ భావించుట మిక్కిలి తెలివి తక్కున. అసంభవమగు పని. వైయరువురి చక్రవర్తులవలెనే లోకజ్ఞానము మున్నగు యోగ్యతలు కలిగియున్నవారు మహాదేశములకు చక్రవర్తులు సహితము కాగలరు. రెంటిలో దేనిని నెవ్వరైన గౌరవింపవలయునో చెప్ప నగత్యములేదు. ప్రవక్రకారము తనపక్షముల నిర్వహించుకొనుచు తిన్నతాను బోషించుకొన్నవారికి నియోజక స్వాతంత్ర్యము వ్రేరాజీపణగ యొసగబడవచ్చును. అతడట్టి స్వాతంత్ర్యమునకు తగి యున్నాడు. మిల్లుగారు సహితము ఇట్టిపరిశ్రమ తగియున్నదని ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఈ విభమునే ఇచ్చటగూడ ఆచరింపవచ్చును. నూటికి 11 వంతున నేచదు వెలింగి ప్రజలగులదేశములో నింతకంటె నులభసాధ్యము లగు కోధనలను కనుగొనుట మిక్కిలి కష్టము.

రిపోర్టు వ్రాసినవారే ప్రజలలో చాలమంది లీదరతము లో ముంచబడిరినియు అందుచేత గొప్పయోజన కలిగియున్నాడను యోగ్యత ప్రస్తుతపుస్థితిగతులలో అనుగుణ్యముగ వర్తింపదనియు పలికిరి. వివిధరాష్ట్రములలో వివిధము లగు స్థితిగతులుండుటచే అన్నిరాష్ట్రములందును ఒకే విధానమును ఉంచుటకు వీలుకాదు. ఈవిషయముగూర్చి ఒక్క పరిష్కారము గావించుటకు బూర్వము చాల విషయములను గ్రహింపవలసియున్నది. కావున ప్రస్తుతము మట్లు కీవిషయము గూర్చి చర్చ చాలించెదము. విద్యాసంతులలో నధికసంఖ్యాకులు నగరములలో నివసించుచుండును. వారు చెల్లించెద పన్నులు మిక్కిలి స్వల్పములు. కనుక పన్నులబట్టి యోగ్యత ఇచ్చుట మంచిపనిగాదు అని రిపోర్టుదేసినవారే వ్రాసియున్నారు. నియమితకాలము ఒకదేశములో నివసించునతె నను యోగ్యత ముఖ్యము. ఇట్లు చేయుటవలన ఆదేశపు స్థితిగతులు వలయు సౌకర్యములు ఒకనికి చక్కగ తెలిసియుండును. (మహారాటా)

కాకావరణ కృష్ణాదు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

మాంటాగూ - మెన్సుఫీల్డ్ సంస్కరణ నివేదికముపై "రాండు లేబిలు" పత్రిక వెల్లడించిన విమర్శనము భారతీయుల కేంతమాత్రమును సంతృప్తిని గొలువజాలదు. సంస్కరణముల యందలి లోపములను యాక్రీడ్యుక్తముగ నీ పత్రిక చెలిపి యున్నది. ఇది గావించు వాడ ప్రతివాదముల వలన నీ పత్రికకు భారతదేశ నిజస్థితి బాగుగ తెలిసినట్లు స్ఫురించుచున్నది. కాని యిది అంగీకరించు సారాంశములు మాత్రము స్వవచన వ్యాఖ్యాతముల గన్నట్లుచున్నవి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వస్థాపనమే భారతదేశమున బ్రతిష్ఠ పాలనాశయమును సిద్ధాంతము నీ పత్రిక అంగీకరించినది. దేశమున నుద్భవించిన ఆందోళనమువలనను, ఐరోపాఖండమున జరుగుచుండు ఘోరసంగ్రామమువలనను, తత్ఫలిత మగు మానవాళియపరివర్తనమువలనను ఈ దేశమున రాజకీయస్వాతంత్ర్యస్థాపనమునకు ప్రయత్నముల గావించుట త్యవసర మని యీ పత్రిక గ్రహించినది. కాని అధికారము లేమి జాతివాదముండి ప్రజావశేషంగత మగుననుట లోడనే భావికాలమున దేశక్షేమ మెటులుండునో యను భయమును, సందియమును ఈ పత్రికను బాధించుచున్నది. అంగీకారము భారతదేశమునకు ధర్మకర్తలను శ్రమ యింకను దీనిని వీడిలేదు. "ఈ ధర్మకర్త నూత్రమును, ఈ సంరక్షణ నూత్రమును నే నంగీకరించను" అని విల్సనుగారు చెలిపిన వాక్యము లింకను ఈ పత్రికా కర్తృపుటముల జొచ్చినట్లు లోచుటలేదు. స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగక, లోకభూయష్టమును సాంఘిక స్థితి గల భారతదేశమున ప్రజాస్వామ్యము వ్యాపింపజాలదను ప్రాతవాదమును కట్టుకొనియే ఈ పత్రిక యింకను ప్రాకులాడుచుండుట ఆశ్చర్యజనకముగ నుండక పోదు. ప్రపంచమునందంతటను సంఘస్థితియందు సర్వలోకములను సంపూర్ణముగ తొలగిన గాని స్వపరిపాలనార్హత లభించలేదా? ఇప్పుటికి కూడ అంగీకరించున గల సాంఘికస్థితి సంతృప్తికరముగ నున్నదా? అని ఈ పత్రిక యింకను యోచించుకొనినయెడల ఇట్టి వివేచిత వాదములకు నమకట్టి యుండదు. మరియు, మొన్న మొన్నటికడకును స్త్రీస్వాతంత్ర్యమునకు ప్రబల నిరోధముల గల్పించి, యెట్టుకేలకు పరిస్థితుల బట్టి యిందుల కంగీకరించిన అంగ దేశచారిత్రమును ఈ పత్రిక ముఱపు జెందినది కాబోలు! స్వపరిపాలనాప్రవాదము గావించదలచుకొనిన యెడల నిది యున్నయు స్వర్థవాదము లని యెల్లరకు దోహదపోదు.

ఇక సంస్కరణవర్తకమును విమర్శించునపు డీ నాలుగునూత్రములు నవ్వయించుటవసరమని యీ పత్రిక వాకొనుచున్నది:—(1) క్రమపద్ధతి ననుసరించిన పురోవృద్ధి లభించుటకు వలయునంతయు లీ విధానమున నుండవలెను. (2) బాధ్యత నిష్కర్షగ నిరూపింపబడి, అధికార ధర్మనిర్వహణమున సంఘర్షణము లేకుండుట

కేర్పాటు లుండవలయును. (3) ప్రాత ప్రభుత్వమునకును, నూతనప్రభుత్వమునకును అన్యోన్య సహకారభావ ముండవలెను. (4) కట్టకడపట దేశ శాంతికి బాధ్యు లగువారల చేతులలో తగిన అధికార ముండవలయును. ఈ నూత్రములు సందర్భ యుతములుగ నున్న పూ, లేపూ అను విషయము ముందు గావించబడు చర్చవలన తేటతెల్లము కాగలదు. ప్రస్తుత మీ పత్రికావాదముల నింకనుక యోచింతము. మే మిదివఱకు చెలిపినట్లు అధికార మంతయు నాకస్మికముగ ప్రజావశ మైనయెడల దేశ మధఃకలనము నొందునని ఈ పత్రిక ప్రథమ నూత్రము ననువదించినది. నియోజకవర్గములును, పరిక్షక సంఘములును, మంత్రుల కార్యనిర్వహణ సామర్థ్యమును పరిశీలించుట కను పైసంగుటయే ద్వితీయ నియమోద్దేశము. ప్రభుత్వమునందలి వివిధాంశముల కన్యోన్యసంఘర్షణమును మాన్పుటవసరమని తృతీయనూత్రము సూచించుచున్నది. భారతీయులు రాజ్యభార నిర్వహణమున చేయు తప్పులను సమర్థించుటయే చతుర్థనూత్రపు అభిప్రాయము. ఈ నియమానుగుణ్యముగ మాంటాగూ విధానమును విమర్శించినయెడల నది లోప భూయష్టముగ నుండునని వేరే చెప్పవసరము లేదు. ద్వంద్వధాధికారము ప్రతివిషయమునను గానవచ్చుచుండుట గొప్ప లోప మని మే మిది వఱ కనేకసారులు తెలిపి యుంటిమి. రాష్ట్రీయ పరిపాలనావిషయములలో నీ లోపము ప్రస్తుతముగ గానవచ్చుచున్నది. ఒక వంక కార్య నిర్వాహక సభవారును, మఱియొకవంక భారత మంత్రులును పరిపాలనాధర్మములను నిర్వహించుచుండురు. కార్యనిర్వాహకసభ వారు పార్లమెంటునకును, మంత్రులు నియోజకవర్గమునకును బాధ్యులైయుండురు. వీరిరువురికిని ఒకవర్త గవర్నరు మూలమున తప్పవేటొకవిధమున లభింపజాలదు. గవర్నరు వీరి కార్యములయందు జోక్యము కలుగజేకొనుచుండుటచే వీరు ఆతని వాక్యానుసరణముగ వర్తించుటవసర మగును. కాని అది ప్రజల కనమృతిగ నున్నయెడల శాసన సభవారు వీరిని నిందింతురు. లేకున్న ప్రభుత్వమున సంఘర్షణ మేర్పడుట తథ్యము. ఈ విధముగనే గవర్నరు తన యిచ్చవచ్చినటుల ధన సహాయము నందుటకు శాసనసభ అనుమతింపనియెడల గ్రాండు కమిటీ నేర్పడి, వారి సమ్మతి వదలి, తదనుగుణముగ వర్తించవలసి వచ్చును. కాని యీ విధానమువలన గవర్నరు నకు విషయము లభించుట నిశ్చయము కాదని యీ పత్రిక వాకొనుచుండుట హాస్యాస్పదముగ నుండకపోదు. కావున, గవర్నరుస్థితి దుర్భర మగుననియ, కావున నింకను, యెక్కు డధికారము నాతని కొసంగుటవసరమనియు ఈ పత్రిక వాదించుచున్నది. ఈవిధముగనే భారతప్రభుత్వము గూడ అధికారవిహీనమై యున్నదని యీ పత్రిక వగచుట కెట్టి కారణమును గొప్పట్టదు. భారతప్రభుత్వాధికారము ప్రధానవిషయములలో నెంతమాత్రము తగరాదని సంస్కర్తలే నుడివియుండి, తదనుగుణ్య మగు విధానమునే సంసిద్ధపఱచి యుండ, నింకను వీరి అధికారము తగ్గిపోయినదని ఈ పత్రిక నుడువుటయం దర్థమేమి? సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులకు కార్యనిర్వాహకవర్గమున సభ్యత్వమును ప్రత్యేకముగ నేర్పఱువలేదట! ఇట్టి సందిగ్ధతనమున వీరి సహాయము, రాజప్రతినిధి కత్యవసరమట! శాసనసభయందు ప్రభుత్వమువారికి పలకుటడి యుండదని యీ పత్రిక వాదించుచున్నది. కాని స్టేటు కపున్సులు ఉన్న దను విషయము నిదిమఱపు చెందినదా? ఏది యెటులున్నను అధికారాభిమాని

యగు ఈ పత్రికకు ప్రతివిషయమునను ప్రభుత్వాధికారము నామమాత్ర మైనట్లే లోచుచుండుట సహజము. అందుచే అధికారము ప్రభుత్వ వశమున నుండుటవసరమని యిది వాదించుటయం దాశ్చర్య మెద్దియు లేదు.

కాని, ఈ సమయమున మన మొక విషయమును గుర్తించవలసి యున్నది. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపితమగు నని ఆగస్టు 20 తేదీ ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. 'బాధ్యత యెవరికి?' అను ప్రశ్న కీమవసరమున తా వెచ్చటను లేనట్లు భారతీయులకు లోచించి, ఏలనన, ప్రజాస్వామ్యవ్యాప్తికై భారతప్రజల అభిలషించుచుండ, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనా నిర్మాణమున కయింగ్ల ప్రభువులు ప్రయత్నముల నలుపుచుండ, ఈ ప్రశ్న అక్రస్తుతమని యెల్లరకు లోపకపోదు. కాని, మాంటాగూ నివేదికము గాంచినను, ఈ పత్రికావ్యాసమును జూచినను ఈ విషయమున ప్రజలకు బాధ్యత అత్యల్పముగ నున్నదనియు, భారతప్రభుత్వముపై పార్లమెంటు సభవారి అధికారము వృద్ధి కానున్నదనియు మనకు స్పష్టము కాకపోదు. నివేదికమునందు తాను సూచించిన లోపములు, అధికారమును ప్రభుత్వ వశము గావించిన యెడల తొలగిపోవునని "రాండు లేబిలు" పత్రిక అభిప్రాయమైనట్లూ పత్రిక గావించు వాడ చుట్టటి గ్రహించవలసి యున్నది. భారత ప్రభుత్వాధికారమును నిరంకుశముగ నుంచుటచేతను, దానిపై పార్లమెంటునకు గల అధికారమును నిరంతరపరిక్షక సంఘముల నేర్పఱచి వృద్ధి గావించ బూనుట చేతను, ఇక ననేక కారణముల చేతను ఈ రాజ్యాంగసంస్కరణములు గూడ అధికారమును ప్రజాహస్తము గావించుటలేదని తెల్లమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కేంతవఱకు బాధ్యులు గావించుటకి రను ప్రశ్నకు నివేదికము తృప్తికర మగు ప్రత్యుత్తర మొసంగజాలదనుట నిర్వివాదాంశము. అందుచే నిది ఆగస్టు ప్రకటనానుసరణ మగు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వ ప్రథమాంతరముగ నుండజాలదని భారతప్రజలు వాదించుచుచున్నారు. ఈ విధానమువలన భారత ప్రజలకు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వములభించుటకెల్లడల నాటంకములే గానవచ్చుచున్నవి. ఎల్లడలను భారతీయుల యెడల అవిశ్వాసమే వెల్లడియగుచున్నది. కాని యిట్టి విధానమువలన ప్రజల కెట్టి లాభమును కలుగజాలదు. ఈ విధానమువలన భారతీయులకు రాజకీయకార్యాచరణ మలవడజాలదు. కావున స్వయంనిర్ణయసూత్రానుగుణ్య మగు కాంగ్రెసు-లీగు విధానమునందలి ప్రధాననూత్రముల గలిగి, అవసర కాంగ్రెసుసభ వారిచే వాంఛితములైన సంస్కరణములే గాని వేటొండు భారతదేశమున కంగీకృతము కాజాలవు.

జర్మను పాలకుల నిస్సృహ

మొన్నను రాజ్యాంగసభలో జర్మను మంత్రి యిచ్చియుండిన యువన్యాసమునందు జర్మను రాజ్యాధికారుల ప్రవృత్తి గోచర మగుచున్నది. ప్రధానమంత్రి ప్రతి వాక్యమునందును నిస్సృహయు, అహంకారమును వ్యక్త మగుచున్నది. తన వాగ్దాలమునందు జర్మను మంత్రి యువన్యాసహృదయము ముటుగుచు నని తలచినయెడల ఆతడు నిశ్చయముగ పొరపడినట్లు చెప్పువలసి వచ్చును. జర్మనుల వాగ్దోరణివలన మోసపోవుకాలము గడచినది మే మిదివఱ కెన్నియో

సాగులు నుడివియుంటిమి. మిత్ర మండలివారికి జర్మనుల మంచిచెడ్డలు యుద్ధారం భమునుండియు తెలిసియే యున్నది. జర్మనుల తత్వ మంతయు లోకమున కిప్పుడు పూర్తిగ పరిచయమై యున్నది. జర్మను ప్రజలకే వారి పాలకుల తత్వ మింకను బోధపడవలసి యున్నది. అదియే లోక కళ్యాణమునకు ప్రధానాంశమని యెంచవచ్చును. జర్మనుప్రజలు శాంతికాముని యుండిరనుట కంతమాత్రమును సందియము లేదు. ఎవరికైన నట్టి సంశయముండినచో జర్మను మంత్రి యుక్తన్యా సమువారి సంశయమును విచ్ఛేదము చేయగలను. జర్మను ప్రజలకు సంధి పట్టును గల యభిప్రాయవిషయమై లోకమునకు సంశయభావ ముద యించుట లేదు. కాని జర్మను ప్రజల యభిప్రాయ ములను వారి పాలకు లెంతవఱకు చెల్లించెదరో అని యే భయ మెలగకు అధికమాగ నున్నది. జర్మను దేశ పాలకులు సంధికొటకు నిష్క్రమ భావముతో యుత్పించినప్పుడుకద వారి ప్రజల సంకల్పము నెఱవేటుట కవకాశ ముండుట? జర్మను మంత్రి యుక్తన్యాసమునం దా ప్రయత్న మెక్కడును కానరాదు. జర్మను మంత్రి భవ యుక్తన్యాసమునందు యుద్ధమునందు విజయాశ లేదని ప్రజలను ప్రబోధించి యుద్ధమునకు కారణ మైనదైక వర్తమును బలపఱచుటకు యత్నించెను. లోకాధికత్వము వచ్చిపడు నని అరచేతిలో వైకుంఠము జూపిన జర్మను రాజ్యాధికారవర్తము ప్రజలతోద్బాటు నిమిత్తముతమ వరాజయము నీవిధముగ నొప్పుకొని రనితలంపవలయును.

సంధి పట్టును న్యాయాన్యాసవివక్షతను జర్మనుమంత్రి శంకించుటకు కారణ మేమియు నగ వడదు. మాయోపాయములం దారితేరిన జర్మను లితరులను సంశయించుటయందు వివరీతము లేదు. తమ కుట్రలతో బడి నిస్సహాయస్థితియందు సంధి చేసికోవలసి వచ్చిన రష్యా రుమేనియా దేశములను జర్మను లెట్లాదరించి తమ న్యాయ ప్రయత్నమును కలపఱచిందియు లోకమెఱిగియే యున్నది. విల్సను మహాకయడు లోకమునకు మంటాకథముగ తెలుపుచుండిన సంధితత్వము కట్ట శత్రుమండలిదేశములందు సంశయ ముండి నట్లు జర్మనుమంత్రి యుక్తన్యాసము బట్టి యూహించ వచ్చును. దాని విషయమై లోకముయొక్క సంశయ మిదివఱకే నివృత్తియైనది. కాని జర్మను ప్రజల సంశయమును నివృత్తి చేయుటకు విల్సను మహాకయని ప్రత్యుత్తర మక్కడలేదు. అట్లు చేయుటకు జర్మను మంత్రికే యెక్కువ పీలున్నదని మా యభిప్రాయము. ఆ సంశయము విచ్ఛేద మగు వఱకును జర్మను ప్రజలు యుద్ధమునకో సంధి కో సునిద్ధులై యుండవలయునని, మిత్రమండలి యుద్ధము ననవసరముగ పెంపొందించుచున్నదని నెపపెట్టుట కిది జర్మనులు వచ్చిన మా యోపాయము కాని వేటు కాదు. జర్మనులు చెప్పినట్లు మిత్రమండలి వినక పోయిన యెవల జర్మనులు రక్షణతంత్ర మవలంబించి నివరవఱకును యుద్ధము చేయవలయునని మంత్రి ప్రజలకు నచ్చబెప్పి యుండెను. జర్మనులు తమ ప్రవృత్తిని మార్చుకో నంతవఱకును లోకమునకు గాని మిత్రమండలికి గాని జర్మనులందు విశ్వాస ముండదు. అట్టి స్థితి యందు వారు చెప్పినట్లు మిత్రమండలి నడుమ కొనుట కలలోని పార్త. జర్మనులందు మానవభావ ము తిరిగి తలయెత్తిన గాని సంధిప్రయత్నముల వలన ప్రయోజనము లేదు. అట్టిది జర్మను మంత్రి రాయబారముల విషయమై తెలిపిన వాక్యము లర్థవిరహితము లని మా యభిప్రాయము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల!!

దీపావళి పండుగ!

(1845)

ఆంధ్రు లందరును తమ శక్తివంతుల లేక పండుగ దినమున బందరు జాతీయ కళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్ర మాతను పూజించు బ్రార్థితులు.

ధర్మస్థానమే యుద్ధమువలన ప్రజలకు కలుగ వలసిన ఫలితార్థము. అది సర్వదేశ సమ్మేళనము వలన చేకూరగలదు. జర్మను మంత్రి దాక్షిణ్యాల అభ్యంతరము లుండు నని వాకొనియుండెను. లోక మునం దహంభావము రాజ్యాధికారుల కుండు నంతవఱకును ధర్మస్థానమునకు ప్రతిబంధకము గనే యుండును. జర్మనీ లోక శాంతిని భంగకరించి స్వల్పరాజ్యములను పీడించుచున్నది. జర్మనులు సర్వదేశ సమ్మేళనమునకు సుముఖులై యుండి నచో వారకారణముగా యుద్ధమును తలపెట్టి యుండరు. మరియు జర్మనీయందు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు జరుగు నూచన లున్నవి. కాని నైనికాధికారులు సంపూర్ణముగ పదవ్యుత్పలైన గాని వాని లాభమును ప్రజలు పొందజాలరు. నైనికాధికారుల వంతమును నెగ్గింపవలయు ననియే జర్మను మంత్రి ప్రజలను కోరి యుండెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను మిషచే జర్మను అధికారులు తమ నిరంకుశమును బలపఱచుకొని యుద్ధమును కొనసాగింప తలచుకొను చున్నారు. లోకమునందు నిరంకుశాధికారము రూపుమాము చున్నది. జర్మనీయందు అది రూపుమాసిన గాని లోకము శాంతిప్రదము కాజాలదు. మిత్రమండలి విజయములే అందుకు లోడ్డును నని విశ్వసించు చున్నాము.

విద్యుత్తంత్రనిర్మాహకులు

ప్రజలు శాస్త్రోపకరణముల ముద్రాపాగించుట కలవాలుకడన కొలదిని దేశమునందు తన్నిర్మాహకుల యవసరము వృద్ధియగు చుండును. చెన్నపట్టణమువంటి నగరములందు ప్రజలకు విద్యుచ్ఛక్తి యెన్నియోవిధముల నుపయోగ పడుచున్నది. విద్యుత్ప్రచారమునకు రాగితిగెల నిర్మాణ మవసరము. విద్యుత్ప్రచారసాధనములం దెట్టి లోపములున్నను, వానినుపయోగించు ప్రజలకును, వారి గృహములకును ప్రమాదములు సంభవించును. నగరములందు తెల్లిపోనుకును, ట్రాము వేలకును, దీపములకును, వాకాలకును, మంత్రి నిర్వహణమునకును విశేషముగ విద్యుచ్ఛక్తి వినియోగపడు చున్నది. ప్రతి యింటికిని, ప్రతి వీధికిని తిగెల మూలముననే విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసరించుచున్నది. ఆ తిగెల నిర్మాణము విషయమై పాలకులు కట్టుదిట్టములను చేయుట సంభావ్యము. మన రాజధానియం దా తంత్రనిర్మాణము సంతృప్తి కరముగ లేదు. ఆ లోపమును నివారించుటకు పాలకులు సంకల్పించిరి. ఇంతవఱకును సంతృప్త జ్ఞానము లేనివారు విద్యుత్తంత్రులను వేయుచువారికి కావలసిన యేర్పాటులను చేయుచున్నారు. విద్యుత్తంత్రనిర్మాణము విషయమై పాలకులు పరీక్ష నేర్పూలుచేసిరి. అందు ప్రకీణులైనవారే ముందాకార్యమును నిర్వహించుట కర్హులు. అందు జయము పొందినవారికి పాలకులు యోగ్యతా పత్రముల నొసగెదరు. ఆ పరీక్ష చేస్తపురి యందు సంవత్సరమునకు రెండు సర్వాయములు మే, నవంబరు మాసములందు జరుగును. ప్రభుత్వమువారి విద్యుచ్ఛక్తికాధికారి ప్రాజాపత్యము

క్రింద పరీక్షలు జరుగును. పరీక్షకు రాగోరు వారు ఐదు రూపాయలు దరఖాస్తు సామును చెల్లించ వలయును. పరీక్షయందు తప్పిపోయిన వారి విషయమై పరీక్షారంభమువారు నిర్ణయించిన విషయములం దొకటి కఠినముగ నున్న దని మా యభిప్రాయము. మొదటి పర్యాయము పరీక్షయందు తప్పిపోయిన వారు సామును వారిచే నిర్ణీతమైన కాలము ముగియువరకును పరీక్షకు వెళ్లకూడదను నియమము పరీక్షార్థులకు కష్ట ప్రదముగ నుండును. కావున దానిని తొలగించుట త్యవసర మని సూచించుచున్నాము. ప్రభువు పరీక్ష రాబోవు నవంబరు నందు జరుగును. అప్పటినుండియు పాలకులు యోగ్యతాపత్రములను పొందిన వారిని మాత్రమే కనులందు నియోగించెదరు. ప్రజలతోద్బాటు లేనిది పాలకుల సంకల్పము నెఱవేటరు. విద్యుచ్ఛక్తి విషయకమైన జ్ఞాన మున్న వారు విశేషము పరీక్షకు పోయి పాలకుల సమద్దేశములను సార్థకము చేసి ప్రజల కుపకారము చేయగలరని విశ్వసించుచున్నాము.

కీర్తిశేషంలగు కచాలియాగారు

ఎం. కె. గాంధీగారు బొంబాయి క్రాంతికలపత్రిక కీర్తిశ్రాయుచున్నారు:—
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులగు బ్రాకనువార్ లిటి షు ఇండియను అసోసియేషను అధ్యక్షులు అహమ్మదు మహమ్మదు కచాలియాగారు కీర్తిశేషులైరిని వాకు తింతియాల మన తెలుపబడిన దని వ్రాసుటకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాను. సాత్త్వికవిరోధకాలమున కచాలియాగారు ఒక్క పర్యాయముగ ప్రజల మన్ననకును విశ్వాసమునకును పాత్రులైరి. 1917 సంవత్సరం జూలై 31-వ తేదీని బ్రాకనువార్ మసీదు ఆవరణమున జరిగిన మహమ్మదీయ బహిరంగసభలో నుపన్యసించిన ఉపన్యాసములలో కచాలియాగారు ఒకరై ఇట్లు ఉపన్యసించిరి:—
“నాకెరస్సు ఖండింపబడినను నేను ఎన్నడును ఏమి యాటిక్కు రిజిస్ట్రేషను ఆప్టుకరలంచను. నన్ను దానత్వము నడచెచ్చుట్టి కర్ణాటికి లాంగుట పాపకవస్తువును అగౌరవమున కలిగించును. 8 సంవత్సరములు, ఒక్క విధముగ చెప్పుటకైనను వినుటకైనను కష్టముగనుండుట్టి కష్టములు పొందుటకు ఇసుమంలైనను అయిష్టము సూచింపనివారిలో కచాలియాగారు లొకరుగ నుండిరి. ప్రజానాయకులు చేసిన భయపడక తమదేశమునకు గౌరవము తెచ్చుకట్టి కార్యమునైనను గావించుట శ్రేయస్కర మనెను వారిలో కచాలియాగారు లొకరుగ నుండిరి. కడుదీడలే ప్రావృత్త పౌఖ్యముల నన్నిటిని విసర్జించి రాత్రిబునకు భద్రపీక్షతో తమదేశము కొలకు పాటుపడిరి, తలుచు మహమ్మదీయులకును హిందవులకును కయ్యములు జరుగుచుండెను. కచాలియాగారు అన్ని తెగలవారిని నిష్పక్షపాతముగ మామయండెడివారు. మొత్తముమీద కచాలియాగారు తమంతట కామే వృద్ధిలోనికి వచ్చిరి. వీరికి ఆక్షరజ్ఞానమే లేదని చెప్పవచ్చును. కాని వీరికి కలిగియుండినంత లోకజ్ఞాన మితమైనదను కలిగియుండ లేదని చెప్పవచ్చును. వీరి జీవితమును కలిగియుండిన పాశ్చాత్యుల విశ్వాసమును మంచికమును పీను పొందిరి. వీరి ఆత్మకు కాంతి కలుగుగాక!

ధిల్లీలో విద్యార్థములకల విరభము లధికముగనుండుట:—
ధిల్లీనగరమున వ్యాధిచాలపాత్యుగానున్నది. త్వరలో కొంత వరకైన తగినగాని సంస్థానాధికారులసమావేశము జరుగుట కవకాశ ముండెను. సిమ్లాలోనుండ నీవ్యాధి చాలచుండి యుద్యోగులకు సోకినది. ఇండియాకొరతమువారి కార్యాలయమున సిమ్లానుండి ధిల్లీకిపోవుటలో వాల్యము కలుగవచ్చును. ప్రయోజనములను చాలవరకు నిలిపివో వ్యాధివ్యాపించుట తగ్గునని యూహించబడినది. అలహాబాదులోనుండ వ్యాధి కనబడినదని పయినితకత్రిక వ్రాసినది.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

జర్మను అధినివేశనములు.

లండన్, అక్టోబరు 23:—లండన్లో ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలాండు క్లబ్బులలో జరిగిన విందు సందర్భమున జర్మను అధినివేశనములను గురించి బాల్బర్ను గారు సూచించిరి. ఆంగ్లాసామ్రాజ్యపు రాకపోకల మార్గములు నిరోధ రహితములుగా నుండవలెను. అధినివేశనములను మరల నిషేధించిన సచట సమాధిపుకొరతనములకు వారుగడంగరనుట కేమి హామికలదు. దీనికి సరియగు ప్రత్యుత్తరమే లేదు. అధినివేశనములను జర్మనీయ్యులు ఎన్నటికిని గూడ మందిరిగాదు. ఇది స్వాధీనతను సామ్రాజ్యములకు సామ్రాజ్యములకు కలిగి ప్రభావముగను. సామ్రాజ్యమునందలి వివిధదేశముల రాకపోకల మార్గములకు విరోధాలను నిరోధ మెన్నటికిని కలుగ గూడదని బాల్బర్ను గారు రిపిరి.

లండన్, అక్టోబరు 23:—శత్రుసంక్రమణలో కరవుతములకు పంచివెట్టెందులకు బ్రిటిషు వైమానికులు ఆస్ట్రేలియాను చుట్టూ అంతకుండు కదివగు ప్రతిక్రియలు జరుపబడునని ఆస్ట్రేలియనులకు తెలిపినామని కామన్సు సభలో జోయిన్సన్ హిస్ట్రుగారికి హామీగాదు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

17 వ తేదీన ఈవనింగు ప్రాండ్యప్రతికంపిత తలెవార్తకు తామే ఉత్తరవాసులమని మిల్నరు ప్రభువుగారు నడిచిరిని బోసగ్లాగారు డేవిడు డేవిడుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

లండన్, అక్టోబరు 23:—సాంఘికప్రతినిధి హెర్డిలు మకగాదు విడుదల చేయబడిరి.

బంసీలను మార్పుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 17:—వేయమంది తురుష్కబంసీలలో బ్రిటిషు నావికాటి స్కాల్బానావ పోవుచున్నదని యు బ్రిటిషు బంసీలకు తక్షణము ఆస్ట్రేలియాగారివారు మార్పుచేయని పక్షమున వారికి వలయు ఆహారపదార్థములను గూడ తేలికచున్నవనియు, టర్కీ ఆస్ట్రేలియా హంగరీవారికి తెలియజేయబడెనని కామన్సు సభలో హామీగాదు క్యాబెండ్రిఫు గారికి తెలియజేసిరి. స్మిర్నా దగ్గర తురుష్కులు వేయమంది బ్రిటిషు వైకులను (రుక్మణులు) పోగుచేయుచున్నారు. వీరు బ్రిటిషునావికాకు సరిపోవును. బంసీలుగ గొనబడిన తురుష్కులైనికలంబుతో సమానముగ బ్రిటిషు, ఇండియను వైకులు 18 మాసములవైకుండి తిరిగి స్వాధీనములో నున్నారు. వీరిని తిరిగివారు వదిలి వెట్టునది తనిది తక్షణము తెలియజేయవలెను. వారిని సామ్రాజ్యము గోరికి జేయవలయునని ప్రయత్నము చేయుచున్నది.

ఇండియను యువ పదారలయందు చిరకాలము పనిచేసి నిఖ్యులిగాంచిన 50 ప్రెజిడెంట్ రాబర్టు అస్కాటు గారు మృతిచేసరి.

బ్రిటిషునావికావస్తుము

లండన్, అక్టోబరు 23:—వెస్టెండునావికా 15200 టన్నుల విద్యుత్ కల నావికా మునిగిపోయింది. మిశ్రమందలి తిరుగ్గోళమువారి నావికా కలని 8800 నావికా పోయింది. 1916 సంవత్సరము కంటె ఈ నావికా తిరుగ్గోళము ముంచబడినది. వెస్టెండు 80 తేదీతో ఆంగ్లేయుగ మూడుమాసములకు 99800 దీనికి పూర్వము ఇదే కాలమునకు 96400 టన్నుల నావికా మునిగిపోయినది. గతసంవత్సరములో ఈ కాలమునకు 1500,000 టన్నుల నావికా పోయినది.

తమ శత్రునావికలను ప్రభుత్వనియోగాధము కొంత వంది నడుపుచిరి. ఇంగ్లండు అంతర్జాతులచే ముంచబడినది. అందుచే నీరసమును పూరించుటకు ప్రభుత్వనావికలను విక్రయించి స్వంత నావికాదళములను భర్తీచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరిని వార్తా ప్రచారకసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఈ తీర్మానమునకు ప్రస్తుతము యధావసరమునకు పరిమోగించబడుచున్న నావికా కట్టిప్రతిబాధక ముండబాలదు.

సాహసకృత్యములు

యధమున విక్రమముతో పోరాడుటకు తెప్పింతు ఎల్. డబ్ల్యూ స్టీవర్టుగారికి మిలిటరీ క్రాసున్ను, కార్యులలు డేవిడు హంటరుగారికి విక్టోరియా క్రాసును చిరుదములుగ వొసంగబడినవి.

మిత్రమండలి రాజకీయవేత్తల సంఘము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—తాత్కాలిక సంధి మరతులను గూర్చి అధినివేశనములవారి భావములను దొరతనమువారు తెలిసికొనుచున్నారు.

రాజకీయవేత్తల సంఘమున యూరోపులో ఆమెరికా రాజనీతిజ్ఞులకు కల్పలు హామీగాదు నాయకుడుగానుండును. ఈ కారణముననే రిడింగు ప్రభువు ఆమెరికాకు వెళ్లుటమని వేసెను.

స్మిర్నాగవర్షముగారి పంచాయితీ.

లండన్, అక్టోబరు 23:—మిత్రమండలిలో ఒడంబడికను జేసికొనుటకు అక్టోబరులో స్మిర్నాగవర్షముగారిచే పంపబడిన పంచాయితీవారు ఎకరినోను సంప్రదించకయే తిరిగి వచ్చిరి.

క్రీలు పార్లమెంటు సభ్యులకు నంతుటకు వీలగు నటుల నిబంధనలకు తక్షణము జేయవలయునని కామన్సు సభలో 274 మంది ఆవకూలముగను 25 గురు ప్రతిపూలముగను ఒక తీర్మానమును చేసికొనిరి.

తాత్కాలిక సంధి మరతులను మిత్ర

మండలి ఒప్పుకొనుట

లండన్, అక్టోబరు 23:—తాత్కాలిక యధాసంధి సామకూలముగుటకు వలయు మరతులను మిత్రమండలి ప్రభుత్వములవారు అంగీకరించిరిని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. సహద్రాధికారము గూర్చి వీరు చాలవట్టుదలతోనున్నారు. తగిన అభిప్రాయాలను గోరుచున్నారు. తాత్కాలిక సంధి కోరుటకు పూర్వము జర్మనులు అక్రమించుకొనిన స్థానములను జర్మనులు భాళి చేయవలయు ననుమరతు మొకదానినే విల్సను గారి పృథును ఊహించియుండలేదు. కాని జర్మను లిట్లు వాదించుచున్నారు.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఉధయ వైశ్యమవారికిని తాత్కాలిక సంధినిగూర్చి చర్చించి ఏర్పాటుగావించుట కవకాళ మియవలయు ననియు ఏవో ఒకస్థలమును, కాలమును నిర్ణయించుటకు విల్సను గారికి ఆర్డెర్స్ ఇచ్చినదని జర్మను ప్రతిక ద్విత్యాక్షణ వాదించుచున్నది.

మిన ఆగ్నినువెట్టును మృతిచేసింది. ఈయను నావికులకు విశ్రాంతిస్థానమును వెలకొల్పినది.

ప్రాన్సు

విమాననష్టము.

లండన్, అక్టోబరు 17:—జాను నెలారంభము మొదలు నెవ్రెయరు నెలారంభముకు బ్రిటిషువారు 1443 విమానములను నాశనము చేసి మరి 558 విమానములను కప్పదరిరి. 663 బ్రిటిషు విమానములు కప్పమైవి. బెల్జియములో 12 కెడ్డ శత్రువిమానాల లాక్రమించబడినవి.

జర్మనుల రక్తసిరణము.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రూకెసుండి రూటరులచే భుజి డిట్లు తెలుపుచున్నాడు.—రషియనులు అతిక్రూరుగ బాధబడిరి. బెల్జియనులను అతిభారముగ జూచిరి. వారికరికిని రషియను వరినర్తముగాని, జారు మరణముగాని, బెల్జి సంధి సమాచారముగాని తెలియజేలేదు.

లండన్, అక్టోబరు 23:—పెంబులు భాళిచేయ బడుచున్నది. ఆఖరు పడమర కాల్యగుండా బెలజాలీకు పోవుచున్నది.

శత్రువుల ప్రబలనిరోధము

లండన్, అక్టోబరు 23:—నెడు బ్రిటిషువారు ప్రబల నిరోధము చవిజూచిని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. 12 మైళ్ల రంగమున శత్రువులు 9 ఫటాలములను సమకూర్చిరి. బ్రిటిషు ముట్టిడి అరగంటకు ప్రారంభముగుటకు పూర్వము శత్రువులు ప్రతియుద్ధ ప్రయత్నములను జేసిరి. రణరంగము దంతులను 12 మైళ్లు విజృంభించివారము. హామీగాదు లోగోను చున్న ఉన్నతప్రదేశమును చేరవారమును 2 వేలకంటె ఎక్కువగ బంబిలను గొంటిమి. లీక్యావారు తూర్పుగ అక్కును పడమరనుండి బయలుదేసె. పంక్తిరి చేరవారము. అచటకుండి లిమపు అటనినూడ పోయవారును. ఇక్కడి క్రొయిక్కు భూరెయిను రోమియన్నుకు తూర్పుగ నున్నది. రెస్టికు అటనికి నైరుతిములనున్న బ్రూవాంయిని పట్టుకొన్నారము.

పెంబు పడమటిగట్టును చేరుట.

లండన్, అక్టోబరు 23:—బ్రిటిషు శిబిరమునుండి రూటరు విలేఖను డిట్లు తిరిగివచ్చినాడు:—మధ్యాహ్న మగునరికి 12 మైళ్ల రంగమున 8 మైళ్లులోపుగ చొరబడివారము. పెంబుకు పడమర భాగముగనున్న రెయిన్సు అటవికతూర్పుగ చేరవారము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—పెంబుకాల్య ఉపకాళి సంక్రమణగర్గ జరిగినయుద్ధమున 8, 46 ఫటాలములు పాల్గానెసి రూటరు విలేఖనుడు తెలుపుచున్నాడు.—పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్న శత్రువులకు అత్రుకేముటకే ఈముట్టికి జరిగెనని తెలియుచున్నది. ఉదయము పొగచుంచు మరియుమండగ ముట్టిడిని ప్రారంభించివారము. శత్రువులు అతిమండిగ పోయచున్నారు. నెల్సన్ తీరముగ స్కాల్బీని మొదటి సైన్యము వాటికిది. ముందుకుపోవుచు నేయుండెను. ప్రభు, స్విట్జియ దేశములను, బెల్జియముదేశమును శత్రువులనిరోధమును విస్తారముగ ఎదుర్కొనవలసి నుచ్చుచున్నది.

నూతనావస్కందనము

లండన్, అక్టోబరు 23:—వేటిముద చుము ప్రారంభమైన దని హేను గారు వెలియజేసిన నూతనావస్కందనము అరుమైళ్లరంగమున సాగినది. రణరంగమున దంతటకు ఒక మైలు ముందు కేగివారము. వెక్కుగ్రామములను బట్టుకొన్నారము. శత్రువులు తీక్రముగ నిరోధమును జూపుచున్నారు.

శీతకాలపుయ్యుద్ధము.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఆమెరికను శిబిరములనుండి రూటరు విలేఖను డిట్లు తెలుపుచున్నాడు.—శీతకాలమంతను జర్మనులు ఘోరముగ పోరకలసియుండును. వారికి ఊపిరి తిరుగినియును. నైనిటలనుగాని, సరఫరాలనుగాని తెచ్చుకొనుటకుగూడ వీలులేకుండ జేసెను యుద్ధమును సాగించుటకు పడమటిరంగమున అంకకప్ప ముండబాలదు.

పరామరు వెల్లమును బట్టుకొనిరినియు 200 మందిని బంధిస్తూనుగ మెన్సర్ప రనియు బ్రిటిషు బెల్జియను ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి.

లండన్, అక్టోబరు 24:—గతరాత్రి పరామరు ఇట్లు ప్రకటించిరి:—ఎయినుకు తూర్పుగ వోడియన్ను ప్రదేశమున తీక్రముగ పోరు జరుగుచునేయున్నది. జర్మను లెరాక్ గ్రామముట్టిడియు వాండికి తూర్పుగ నున్న ముట్టిడియు ప్రతిహత మొనర్చబడినవి. ఓల్లీ, గ్రాండీడుచున్న బోలే మొరీయుం ప్రముఖ బట్టుకొన్నారము నెల్సన్ రంగమునకుటకు ఫిరంగులతోను, ముఖిరంగులతోను గొప్పపొరు జరిగెనని బెల్జియను ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి.

లండన్, అక్టోబరు 24:—ఆమెరికను ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.—శత్రువు తంత్రప్రబల నిరోధమును జూపినను మేము వెళ్లెను తైరముగ ముందుకేగివారము. మ్యాజుకు తూర్పుగనున్న బెల్జియను బట్టుకొన్నారము. డేటేను, వాల్దీ అడవులలో చొరబడివారము. 100 మందిని బట్టుకొన్నారము. మ్యాజుకు పడమరగనున్న బ్యాంజిల్లింతను వశపరుచుకొన్నారము. 75 మందిని బండిలగ గొంటిమి. 8 మరఫిరంగులను స్వాధీనము జేసికొన్నారము. గ్రాంబుప్రీ కు తైరముగ విషమ యుద్ధము జరిగినది. రణరంగము దంతటకు కేరిక్కులపోరు భయంకరముగ నుండెను. 15 శత్రువిమానములను ఫిరంగులతో గాల్చి వేలగూల్చివారము. అరు ఆమెరికనువిమానములు కనిపించుటలేదు.

వరాసువాంజ్ఞ విస్తరించుట.

లండను, అక్టోబరు 24:— ఓయిజీరంగమున ఓయిజీ పీరియట్లను ఫిరంగు లభింపగా కాలపడినది. కాలూరి యను దూరదేశమున కుత్తమున మేము పురోగమము నులిపి మాపజ్జిరి వెనుదేయవలయు విస్తరింపజేసితిమి. తూర్పున మొగ్గువలె రిచిగోరు సమీపమున నున్న ఆడవిని పట్టుకొంటిమి. 150 మంది మాణిక్యేరి. పీరిసోచీయెద్ద తీవ్రముగా పోరుచున్నది. మేము సోచీతూర్పుగట్టును నీటికోమిట ప్రాంతభూమిని ఆక్రమించితిమి. ఓయిజీరంగమున ఇరువీసులవాడును ఫిరంగులనుకాల్చిరి. మొదటిసేన 17-18 తేదీలను 81 ఫిరంగులను 100 కంకణములమోర్తలను చాల ఇతరఫిరంగులను 700 మరఫిరంగులను పట్టుకొనెను.

బ్రిటిషువారి ఆంగ్లమునందు

23-వ తేదీ యుద్ధమున ఆంగ్ల సామ్రాజ్య సేనలు సాంబరు కాటానకును మెల్లనదికిని నడుమ వెల్సన్ నేనుకు దక్షిణమున కలపడెను. శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించిరి. పగలంతయు మేము పురోగమము నులిపితిమి. మాపదాతులు శత్రుపక్షిని పూర్తిగా చీల్చి పామ్యులు గ్రామమును రోమెనను ఆడవిని ఆక్రమించిరి. మడితట్టున శత్రువు లెదిరించగా కరిమిలిమి. పడమటను మేము బూరియను నాక్రమించితిమి ఆంగ్ల సేన హార్పిసు నదిని దాటి వెల్సను నాక్రమించెను. ఉదయమున మును మెల్లనకు శత్రువుల స్థానముల నన్నిటిని నాక్రమించి వారిని తరిమితిమి. బోయిసులు ఎల్లప్పుడూడ నాంగ్ల సేనలు పురోగమమును నులిపెను. రిక్తి మైదు నడచి బోయిసెను నాక్రమించెను. హార్పిసునదితీవుల నాక్రమించి మెడిజెను గ్రామమున ప్రవేశించెను. వారు న్యూ వెల్స సమీపమున కేగి గ్రామము కడ స్థిరపడిరి. ఉత్తరమున ఎస్కరమేను మాణిక్యమైనది. మేము వెల్సనకులందిని పట్టుకొని పురోగమము నులుపుచున్నామని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

విమానముల చాడి.

23-వ తేదీని మెల్లసాల్లును ఇతరదారులచేత బాంబులను వేసితిమి. చాలచోట్ల నష్టముకలిగినది. 4 శత్రు విమానములు నష్టమైనవి. ఒక బ్రిటిషువిమానము కనబడలేదు.

బృహత్ లాఘవము.

పీరిసోచీయెద్ద మాణిక్య దక్షిణమున నొకవంతెన మొగనుదలిలి మని జర్మనులు తెలిపిరి.

వెల్సన్ నేనుకు పడమట

హాలండు సరిహద్దు మొదలు వెల్సన్ నేనుకువరకు జర్మనులు నీటిమాగములచేతుల విడిచిరి. వరాసువారు లెండు చోట్ల లెండుచాడిరి. బ్రిటిషువారు మెల్లనదితీవులకు కుంతముగా నేర్పరిచిరి. లోర్సీ సగమునుట్టడింపబడినది. వెల్సన్ నేనుకు శత్రువులు వదలిరి. జర్మనులు మ్యాజుకు పోయిచోట్ల సెల్లు, అంటునకు దక్షిణవెల్లెయం బొగ్గుగనులు పోవుట సంభవించును. పీరిరంగమున 7 డివిజనులు వరాసు సేనకు కలపడి పారిపోయెను. జర్మన్లకు నేనడుగూడ తోడ్పడెను.

వెల్లెయం దైవలను కదలుట

వైకోవోగూలు వెల్లెయములోను జర్మనీలోను నిర్మించిన వెల్లెయము తలపడచేయుట నందరిని కదలుటకు వెల్లెయము జర్మను గట్టురు వారను ప్రాబ్లనుచేసెను ఆజ్ఞాపించెను.

అమెరికా

యన్ టెడ్డు స్టేట్సు: వెస్టర్లు దిగిపోవలయు సందర్భమున 80,000,000 అమెరికన్లు క్రిటిషువాకాదేశము మిత్రమందలి కొన్నిన కుంసహాయమునకు ఎంతయు గొనియాడుచు తమ కృతజ్ఞతలుజూపుచు నకలైక్య సంపదలను కలుగుగాక యని గోరుచు ఒకతీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

ఆస్ట్రీయా.

ఆస్ట్రీయాలో జర్మనురాజ్యము. ఆమెల్లనది ఆక్టోబరు 24:—ఆస్ట్రీయాలోని జర్మనులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నేర్పరుచుటకు నిశ్చయించిరి.

హాలండు

హాలండు: మెల్లె. లండను, అక్టోబరు 22:—మిత్రులందరి సేనలు మెల్లెలోనికి ప్రవేశించిన సందర్భమున మెల్లె ముఖమున పరిపాలించుధి కారమును హాలండువారు వహించుటకుల హక్కును మిత్రులందరినా రెన్నుకును స్థిరపరుపెను. ఇతరులు మిత్రమందలివారు నిర్ధారణముగా తెలుపవలసిన సయమును వచ్చినచని పరాసు పత్రము వ్రాసినవి.

బాల్కన్సు

బందీలు: కొల్లపెట్టబడిన సొత్తు లండన్, అక్టోబరు 22:—సృష్టకు పుత్రము ఇట్లు ప్రకటించుచున్నది:—మాపురోగమును పాగుచేయున్నది. ఇతరుల మోచిబాతు పాపాలనుండి శత్రువులు మరలించబడిరి. 1500 మంది బందీలుగ గొంజిమి. చాలవరకు రణసామగ్రినిగూడ బట్టుకొన్నారము.

బుకోవింకు వశమగుట.

లండన్, అక్టోబరు 24:—తూర్పు గంగయగున్న పరాసు ఇట్లు తెలిపిరి:—తీవ్రముగా పోరు జరిగినదప ఆలెస్సెనాటజుకు ఈకాశ్యమునకు బుకోవింకుభాగమును స్పృశునను పట్టుకొనిరి. మిత్రులందరి వైఖ్యములు జయించుటకు వాయవ్యముగ నున్న బోయగనులను చేరినవి.

స్వీయనుల పురోగమము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—తూర్పు గంగయగున్న పరాసు ఇట్లు తెలిపిరి:—దామ్యాబుగ్గర్గ లాంపలంక దగ్గర శత్రువాకను పట్టుకొన్నారము. శత్రువోధము ప్రబలముగా నున్నను ఆలెస్సెనాటజు కుత్తముగ నున్న స్పృశులు ముందుకేరి. పరాసినకు తూర్పుగ నున్న ఆర్మికదళములు శత్రువుల సామాను బట్టుకొన్నవి.

తూర్పుమ్యాసిడోనియా విధ్వంసము.

బల్లకు దురాగతములు. లండను, అక్టోబరు 23:—తూర్పు మ్యాసిడోనియా యంతయు గ్రీకులచే ఆక్రమించుకొనబడినది. శత్రువుల బారి నండి విముక్తిగాంచిన పక్షములు నిర్జనప్రదేశములకు నున్నయవి. డెఫరిస్సానలో నున్న 12వేల మందికి ఇతరు 2వేల కనిపించుచున్నారు పీరు జీవచ్ఛవములకు నున్నారు. యుద్ధమునకు పూర్వమున్న సంఖ్యలో 6వేలకు ఇతరు తూర్పు మ్యాసిడోనియాలో గ్రీకులసంఖ్య గలదు. ఒక మూల దారుణముగ అన్ని క్షాల్లులు కురియుచుండ స్త్రీలు యుగములను భద్రపరుచుటకు విరమించబడిరి. తూర్పు మ్యాసిడోనియా కంతకును ఎవరో కొలదియిది స్త్రీలు, పిల్లలుమాత్రము మానభంగము నొందలేదు. తదితరులకు శత్రులందనమొక్కవారు. పురుషుల నందరిని బల్లకులు పరదేశముల కంపిజేయుటయే గాక యుద్ధమున కుపయోగించువారి నందరిని బల్లకులై న్యమున జేర్చుకొనిరి.

బల్లకుల అసాదరణ.

లండను, అక్టోబరు 22:—బల్లకులు కశ్మీరును ఆక్రమించుకొన్న కాలమున వీరి అసాదరణలన 17000 గ్రీకులు చనిపోయిరిని అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

80,000 సర్వాయుధ సైనికులు మృతినొందుట

లండన్, అక్టోబరు 23:—బల్లకులు 50 వేలమంది బందీలుగ గొనిరి ఇందులో 20 వేలమాత్రము ఎల్లస్ బ్రతికిరి. తక్కిన 80 వేలను బల్లకులు అసాదరణలన మడిచిరి.

జర్మనీ

జర్మను ఛాన్సలరు ప్రసంగము. కోపకు పోవను, అక్టోబరు 23:—సంధియున్నము లెంకవరకు సభలవైసదాయు వీరితనము వారివలన విరుటకు జర్మను దేశములందరు నాతుకతో నున్నారు న్యాయముతోగూడిన సంధియా బలిమితోగూడిన సంధియా అను ప్రశ్నను ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు తెచ్చిరి. వాకి రుమాధానము అనునకుల ననే తేలవలెను. యుద్ధమే కర్తవ్యమైన కడవరకును పోరుటకు మనము సంసిద్ధుల మగుదుము. న్యాయముతో గూడిన సంధి యందులేని జర్మనీకేతపు భావిస్థితి నిర్ధారణము కావలెను. ఏల నాగ బలములన స్థితి తేల్చెదవు. సభలో వచ్చించుటలన నని ఏర్పడెను. విజయముల కలవాటు పడిన వీర్యమతులకట్టు పరుల దయా లేకమునకు సామ్రాజ్య కావలసినట్లుట చాలకష్టముగనందుట సహజము. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి మరణుల కంగీకరించుట మన శత్రువుల తీర్మానముల కంగీకరించుటయే యగుచుండగా అపరాధము న్యాయస్థాన మనిన భయపడిట్లు మన శత్రువులు సర్వదేశ సమ్మేళనమున నేల భయపడుచున్నారో తెలియజాలకున్నాను.

సమ్మేళనము.

సమ్మేళనాధికారమునక నేమి కృత్తి చేకాధికార పరిత్యాగమునకు. కృత్తిత్వ ప్రకటనమును గోల్పోవుటకు ప్రతి

మాటయ వెక్కొనుచును గాని అది హాసకరము. న్యాయము నంగీకరించుట ఆపన్న వాకము. కాన దేశములీ విషయమున సహాయము వదలుటకు సంసిద్ధులు కావలెను.

నియోజక సంస్కరణములు.

సామ్రాజ్య భావమునందు ఛాన్సలరుకును రిచిస్ట్రారుకును సమాన బాధ్యతలుగను. అట్లును లొరైతులకు స్వతరిపాలన మియ్యబడును. ఇందులకొక కాసన ముపసాదింపబడినది. ఆకాసనములన యుద్ధమున సంధిని నిర్ధారణచేయుటకు ప్రజాప్రతినిధి సంఘముగ రిచిస్ట్రారుకు సమాన బాధ్యత వీర్చునుగాని సమ్మేళన మేర్పడి రహస్యసభలులకు రద్దుపరచువరకు నిది జరుగ నేరదు. నైతిక పరిపాలనము విరమింపబడినది. రాజకీయ నేతరులకు శిక్షింపబడినవారు తుమింపబడిరి. కెయిజు గారే ఈవిగ్నాబులను నూచించిరి. ఈ మాన్యులను గూర్చిన విచర్యను విలుటకు సంసిద్ధులము. జర్మకు ప్రజలకు రాజకీయాధికార మొనగుటకు ప్రధాన్య సంబంధులందరు నంగీకరించిరి. మనసే: ఈ ప్రశంసనీయుముగ పోరుచున్నవి. ప్రజలు శక్తివందని తేటుడ సర్వవిధముల తోడ్పడవలె నని ఛాన్సలరు నడిచెను.

లండన్, అక్టోబరు 23:—గత విజయములను బట్టి రిచిస్ట్రారులో బాతిమోదారభావస్వరూపు దేశు హార్ డ్రైస్ ముగ గారు చాక్ నెలరును అనుసరించి సాగ గామికస్థితినిగూర్చి ఆదైక్యముగ వర్ణిరి. సముద్రముట్టి పోవుకొవుల అంతగా ములను కట్టివేసినదలకు పూర్వాచార సామ్రదాయకుడగు హార్ వెస్టర్లుగారు చింతించిరి. విడిచివెట్టబడిన పక్షములకు తాము తిగులవెట్టలేదనియు, మిత్రులందరి భయం మొక ర్పెనియు యుద్ధకుంట్రి వాక్ స్తేమ గారు తెలియజేసిరి. జర్మనాలు ప్రజలను తమతో గొంపోలేదని మనము తెలిపివారము. ప్రైవీటు దురాగతములు మనకు తెలిసినపుడు వారిని మనము శిక్షించివారము.

లండన్, అక్టోబరు 23:—రిచిస్ట్రారులో చాక్ నెలరు గారి యుపన్యాసమును విచర్చించిన పిదప అందరును ఏకగ్రీకముగ చాక్ నెలరుగారి ఉపన్యాసమును ఆమోదించిరి.

ప్రధాన సంఘాపటిదారులు.

లండను, అక్టోబరు 23:—జర్మకుల సకలపూర్వక దౌర్జన్యములను నిర్ధారణచేయుటకు తలపడచేయుట పంచాయితీ ఆధ్యక్షుడుగ బ్యాంకా కెన గారు నియమింపబడిరి. బ్రూ సెల్సులో పీరు రాజకీయకాళుకు అధ్యక్షులు క్యా వెలువాదిని చంపినవారిలో పీరు ప్రధానానుమలు ఆమెకు చంపనలదని ఎన్నిమాటా మొరలిడినను ఆంకించినసాపమున పోయినవారు గారు.

జర్మకుల సకలపూర్వక దౌర్జన్యములకు కట్టక శిక్ష పంచాయితీవారు బ్రూ సెల్సులో నిచారణ సత్తనని తెల్లనలో ప్రకటింపబడినపుడు అందరకు ఆశ్చర్యము కలిగిరి.

టర్కీ

క్రొత్త మంత్రివర్గము.

లండను, అక్టోబరు 18:—జర్మకులు తేరమాద రిగిగే కాన్సటాంటి నోపియలో క్రొత్త నేర్పడిన ఇజెటుచానుగారి మంత్రివర్గమువారు మిత్రులందరితో తేరమాకుచున్నారని యాటరు తెలుపుచున్నారు.

తురుష్కులు కలవర పెట్టబడుట.

లండను, అక్టోబరు 16:—జున్నా, ఇర్కెకనకురు తురుష్కుల రాకపోకల కుక్తిరి అర్మీయాను జనరలు అండ నీరు కలవరపాచి చీకాకొనెట్టుకునే చాకికపు వాడుక్యోగమున నుండి కొన్ని నేలలు తురుష్కులు మరల్చుటలకి వచ్చిరి.

నోటిసు.

ఇందువలన సకలమైనవాకి తెలియజేయునదేమనగా:— (1355)

వెలవాడలో కేట్ మెసగ్గు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం జేగ్ అందునన్న అనేకంపెనీలో నేను భాగస్వామిగా నుంటిని. ఇప్పుడు ఆకంపెనీ డిస్సాల్వ్యకాబడినందున 22-10-18 తేదీ నందు “మెసగ్గు ఎస్. ఎం. అబ్దుల్ కరీం జేగ్ అందునన్” అను కంపెనీ నేనున వ్యాపారము చేయుచున్నాను. నాతో వ్యాపారము జరుగదలచినవారు సదరు అడ్డెను ప్రకారము ఉత్తములు వ్రాయవలయును.

వెలవాడ } సాదాగరు మహమ్మదు }
23-10-18 } ఆసుల్తా జేగ్.

విద్యాశయములు

ప్రీతిపాలు ప్రాతముగారి యువవ్యాసము

మొన్నటి దినము తిరువనాంతర్లియందు సమావేశమైన మండల విద్యాసభకు తుంభకోణము పర్యటనాకాలాధికారులు ఆర్. ఎం. స్వామియ్యం ఎం. ఏ. గారు సభాధిపత్యమువహించి విద్యాశయములను గురించి గంభీరపర్యాయము నిర్వహించిరి. వారి యువవ్యాసములోని ముఖ్యభాగములను ముద్రించుచున్నాము.

దేశాభ్యుదయమునకు కావలసిన రాజకీయ సంస్కరణములను గురించి మనకు కావలసిన విషయములను రాజకీయ కల్పితజ్ఞు డీయగుటకు. కృషిత్వమును నడపుటకు కావలసిన పరికరముల మూల్ర మాతీయకాలము. వానిని సేకరించుటకు మనమే అర్హులము. ఉపాధ్యాయుని కార్యవిధానమే దేశాభివృద్ధికి ప్రధాన సోపానమైనయెడల అతినిష్ఠిగితులు చాలా మంది మౌనమున యుండును. దక్షిణ హిందూస్థానమున ఉపాధ్యాయులకితిగతులమచ్చిన ఎంతయు వివాదకరముగ కలదును. ఓదోకొద్దిగనో గొప్పగనో సంపాదించుకొనుచుండియుక న్యాయవాది వరుంబడి యంతరీకము, పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుని కీయబడుచున్నది. రివిన్యూ గుమాస్తాలకిచ్చు శంకజీతము అతిని సహాయోపాధ్యాయుల కీయబడుచున్నది. చిన్ని తిరుగుతుల ఉపాధ్యాయుల జీతము వంటపాండ్రంబు, బంట్రోతుల కీయబడునంత ఇచ్చుచున్నారు. వంటపాండ్రంబు పను ఎటువంటి నోకయెడల తమకు వచ్చుజీతమున కన్న కొద్దిగనో గొప్పగనో సంపాదించుకొనుచున్నాడు. అంతయొగ్గతి యొకను మన యుపాధ్యాయులకు ప్రకృతిమలేను.

ఒక్కవిషయమాలాచించుదు. మనవృత్తి సామర్థ్య లవాకర్షించునదికాదు. ఇచ్చట సమావేశమైన వారిలో నెవరు లను పరిశీలించిన యెడల దేశాభ్యుదయమునకు ముఖ్యభాగము లగు యువకులవద్దరించుటకు మిగుల నడుముకట్టి యీ కృత్రియము చేరినా మని యెన్నటికిని చెప్పజాలదు. ఇందువలననే విద్యాశాఖను సంస్కరించి నూతనమార్గముల ప్రోత్సహించుట కంతయుకష్టతరముగా నున్నది. ఒకవ్యాపార కార్యాలయము తమకు వచ్చులాభములను బట్టి యుద్యోగులకు తగిన జేతనము లిచ్చుచున్నది. ఇది ప్రభుత్వమునకు అనవర్తించ గలదు. నిజముగా ప్రభుత్వమువారే విద్యాశాఖ నుద్ధరించి సామర్థ్యులగు బోధకుల నియమించ వలయుననియెడల జీత ప్రోత్సాహముతో, తోడ్పడు యుపాధ్యాయులకు మంచిసేవల ముల నిచ్చుటకు ప్రయత్నించవలయును.

ఒక బోధకుడు తక్కువజేతనతో పనిచేయుచున్నందున, తిరుగతిలో నాతని గౌరవ మర్యాదలు పోవుచున్నది. ఇటుల చెప్పినందువలన మిగుల స్పష్టంగా భావింపజను. ముఖ్యమువది రూపాయలను సంపాదించుచు నొక ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఒకపిల్లవాని విషయమున నెలకు నాలుగు వందల అయిదుశతంబులసంపాదించు వానికెంద్రోద్యమ వెల్లిత అయిన సాంఘికస్థితి యెటుల నుండునో వేటంగ కర్షించ వలన సరము. మండలాధిపత్యము వహించి ప్రజాపాలనము చేయుట కొక కలక్షనకు నెలకు మూడువేల రూపాయల నిచ్చుచు న్నాడు. దేశభావినిస్థితిని నిర్మించుటకు పాటుపడుచున్న యొక ప్రధానోపాధ్యాయుని కంటిజీతము నివృత్తులలో నెమిదో వము గలదో నాకు తెలియవున్నది.

ఉపాధ్యాయులకు ప్రసాసంఘములలో గల సాంఘిక స్థితిలప ఆరిని ఆక్రమణకరమర్యాదల సజీయమున్నది ఇక న్ని యొక్కడు సజీవి బోధకులకు గౌరవము వచ్చునో అప్పుడే నునసాతకాల ఉద్ధరింపబడగలవు. దేశము త్వరలో వృద్ధికి రాగలదు.

మన మేము ద్వైత్యముతో పాఠశాలలలో పనిచేయుచున్నామా ఒకసారి స్మరింపవలయును. యుద్ధాంతరము పరిష్కరింప బడబోవు విషయములలో నీది ముఖ్యతరముగా నెన్నదగినది. ఒక విద్యార్థి పరీక్షలలో నెగ్గుచుండిన వాడు నవగృహనియ, గొప్పగనోద్యోగము సంపాదించుకొను ననియు మనము తలంచుచున్నాము. ఈ యాదర్శము లంత మంచిని కానని నా అభిప్రాయము.

ప్రకృతిమ భారతదేశమునందరించి దానికిర్తికామముల నిలవజెల్లువారు లక్షలకొలది ప్రకృతిమ శాసనములనున్నారు. ఇట్టివారిని మనము పాఠశాలలలో తియారచేయుచున్నామా అనువాని మనముగిన్న గావాలో దింపవలయును వాటియల

యద్దమున ఈటను క్రిడాపలములలోనియువకులు ఇయకలరై ఆంగ్లదేశము కీర్తిని నిలిపివని యొకసామెత గలదు. ఈటను, క్రేంబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయములలోని యువకులు పరీక్షలలో నెగ్గినను, దేశోద్ధారకులై కీర్తిగాంచియున్నారు. దీనికి కారణ మేమి? మనదేశము నుద్ధరించుటకు పాటుపడు యొకయువకుని నైన తయారచేయుని మనసాతకాలము గొప్పపరీక్షలలో నాన తేరిన పదివన్నెందుమంది విద్యార్థులను చూచి సంతోషపడుచుండిన నేమిలాభము.

పాఠ్యాభ్యసాపాఠశాలలలో జరుగుచున్న శిక్షణలోని నివార్థములను పరిశీలించక వానిని మన మిచ్చట ప్రవేశపెట్టి విద్యావ్యాపన సెంట్రోయో నడుపుటయున్నాము. ప్రకృతిమ భారతదేశము తన నుద్ధరించుటకు నేనాతరులు కావలయునని కోరుచున్నది. అట్టినేవా ప్రతుల తయారు చేయుటకు కావల సిన విద్యను మనము మన యువకులకు ప్రసాదించవలయును. గోకైలంటి నాయకులు మనయువకులలో నుద్ధరించ చేయుటకు కావలసిన విద్యను మనవానిలో కీయబడవలయును. అప్పు డే మన పాఠశాలలు బాగుపడగలవు. విశ్వవిద్యాలయముల గౌరవము నిలవగలదు. ఉపాధ్యాయులు నిజమైన దేశసేవ కలు గాగలరు.

మహాతిక.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

ఆయా, దీనిని కలకత్తా నామమును సుప్రసిద్ధవైద్యులు ను ఆగు క్రియత కలిరాజు వాంగ్మేద్రవాదసేమ గుప్తగారు వారు వ్రాసిన "ఆయుర్వేదవైద్య వ్యవస్థ (Ayurvedic System of Medicine) అను ప్రకము రిక వాల్కూయు లో, దరిమిలిన కనిపెట్టుబడ్డ (Recently identified) మూలికలక్రింద చేర్చి, దీనిగురించి యిటు వ్రాసియున్నాడు.

Mahateta (Sanskrit)

Beng.—Kalamegh. Hind.—Kiryat, Pers. Nalchovandi, Guz-Kiryata Duk.-Kalufnath. Marth.-OlinkirayetTelugu-Naelavemu కలకత్తా.

Tam.-Nilavaembu, Can.-Nelavaevu, Mal.-Nilavaemu. Latin "Andrographis Paniculata".

It is an annual plant common in hedge-rows throughout the plains of India, and cultivated in Gardens in some parts.

MED. USE—The whole plant is intensely bitter and yields its properties readily to water or spirit. The root has stomachic, tonic and alterative properties. Its tincture is said to be stimulant and gently aperient. The expressed juice of the leaves is a domestic remedy in Flatulence and Diarrhoea of children; it is also anthelmintic, useful in Dyspepsia, in general Debility, in convalescence after Fevers and in advanced stages of Dysentery. During the last epidemic of Influenza a tincture of the plant was found highly efficacious in arresting the progress of the disease. See also Kirata-tikta (భూనింబ)

వీరిచ్చిన తెలుగు పేరు మచ్చిరూ, అభయ వాక్యములో చెప్పినదానినిబట్టియుచూచిన నది నేలవేముగా నేయుండవచ్చు నని తోచకమాండు. కాని ఈ రెంటియొక్క లేజన్ (latin) బంగారీపేట్టు ఒకటికాక నేర్వేగుగా నున్నందున ఈరెండు మూలికలను భిన్నము లనియే చెప్పవలయును.

క్రియత ఉదయ చంద దత్తుగారు వారియొక్క Materia Medica of the Hindus అను పుస్తకములో Andrographis Paniculata అను మూలికక్రింద "దీనికి సరియగు సంస్కృతపేరు లేనేలేదనియు, బంగారీపేరు కాల మేఘ అనియు చెప్పుచు, కొంచు యంత్రీక్షము మహాతిక యు, శిఖిణి మొదలగునవి యీ మూలికపేర్లు" వ్రాసి యున్నాడు.

దీనిని గురించి యొకకు విశదముగా తెలిసికొనుటకు Botanical Experts యొక్క సహాయము కోరిన పాఠ్య పరిచయము.

ఈ మూలిక 28 ఏండ్ల క్రితము వచ్చిన విషయము లోగా వాగా పనిచేసియున్నందున, దీనిని గురించి యొకకు తెలిసినవారు ప్రతికాముఖమున తెలుప ప్రార్థితులు.

పాదలక్షణము. ఎస్. ఎస్. శాస్త్రి.

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

ఆయా, 17 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కయందు "మహాతిక" మూలిక 1890 సం॥లో విషయజ్వరములు హరించినవనియు మహాతికమున శబ్దము సంస్కృతపదము అనియు ఆయామూలిక యేక యుద్ధాంతరమునో దొంగపరులయనియు యున్నది. విచారించగా మహాతికపదంబు నిజంబువులలో మహాతిక యను పదము ప్రయోగించబడవలయున అట్లును ఆకారము హరి యుండవచ్చునని తోచుచున్నది. "మహాతిక" యని యీ యుర్వేద సంస్కృత నిఘంటువునకలదు. తెలుగుభాషలో దీనిని నేలవేము హిందీలోచిరాయిక అనియున్నది. ఈమా

లిక అన్నివిధములగు జ్వరములయందు వాడవచ్చునని సర్వ జనవేద్య మున్నున్నది. ఆయుర్వేదముందు జ్వరప్రకరణము నేలవేమునం దాధారపడి యున్నది. కృష్ణుత కాలానుభవము ఇప్పుడువచ్చు జ్వరములు ఈ కమామువలన నిన్మృశించుచు న్నవి. జ్వరము రానివారు త్రాగిన జ్వరగ్రాస్థు లగుటలేదు. కావున "మహాతిక" యనుపదమే "మహాతిక"గా మారి యుండవచ్చునని నా అభిప్రాయము.

నాదాగ్రాదు ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగ శాస్త్రి దక్క.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్తర.

మండిత మాలవ్యాగారి నియోజనము.

క్రిమతి జనబిసెంటు ఫ్రాంకన్ కా అరంజేమిగార్లు మానసియులు రామచంద్రరావు, యాదాబుమలసేను, నరసిం హయ్యురు, వేంకటపతిరాజు, రామానూజాచార్యులు, సల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, ముత్తుకృష్ణుడు, నిలకేయ, జమ్నూదాసు ద్వారకాదాసు, వాడియాగార్లు కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్తరము గురించి అభిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ కాన్వేనయ్యులకి క్రిం దియొత్తరమును నేను బంపియున్నాను:—

రేపుడిల్లి కరమున సమావేశము కాబోవు దేశీయులకు జనసభకు మానసియులగు మండిత గుదనమోహన మాలవ్య గారు అభ్యుత్తులగు నెన్నకొనబడిన శ్రేయో దాయకముగ నుండునని మా అభిప్రాయము. మాలవ్యాగారు జాతీయసైన్య ములోని యురకాఖల వారికిని స్నేహపూర్వులు. సామ్రాజ్య కానన నిర్మాణసభలో చేయుచున్న కఠినకానన ఖండము వలనను, కాంగ్రెసు నెలకొల్ప బడిన దాని గ దానిని ప్రజారంజకము చేయుటకు చాలవక్రమ చేసియు న్నాడు. దేశీయమహాజనసభయొక్క అకసర సమావేశమునను, సామ్రాజ్య సభలోను కాంగ్రెసులోని సంస్కరణముల పట్ల చాల సానుభూతి మాపి దేశీయన కెంతయో సేవచేసియు న్నాడు. ఈ సంస్థకాలమునందు స్వాగత్యగుణులు, దేశసేవా నిరతులగు మాలవ్యామండితవారు కాంగ్రెసు రాయబారము నకునాయకులుగా ఆంగ్లభూమికి కల్గిన మనయుద్దయమున కెంతయు లాభముచేయునని మా అభిప్రాయము. కానతామా మా నూచనను అభిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులకు తెలుప ప్రార్థించుచున్నాము.

(సంతకములు) అనిబిసెంటు

రామచంద్రరావు

వేంకటపతిరాజు

మన్నగువారు

క్రిత్రప్రముఖులు:— ఇంప్రూమెంజాజ్వరబాధితుల సహాయార్థము పూనమల్లి ప్రొవోద్దులోని రిపబ్లికన్ మునందు తాత్కాలికముగా కార్యరేషము ఆర్యోకాఖనా రొక వైద్యాలయమును నెలకొలిపి. రేపటి యుదయమునండి రోగులు వచ్చి సహాయమును పొందవచ్చును.

పినతండి) మహానదిచే కుత్తుక గోయలనుట:— బొంబాయిలో మార్చి పురమోత్తమను నొక గోనెసంఘుల వర్తకుడు తన పినతండి) మహానదిగు వెలిఅనుదానితోనున్న స్నేహితుడగు డాక్ జెర్సెఅను పరినితోనున్న మొన్న 20 వ తేదీ రాత్రి బయాస్కొపుకు బోయి ప్రవర్తనము నుగి సినతరువాత చావలియొద్ద సుమద్రీపుకట్టన బరుండెను. తెల్ల వారునాము 4 గంటలకు వెల్లి పురమోత్తమ గుండెలపై గూ ర్చుండి ఒక పేనాకత్తితో వాని గొంతుకను గోయుచుం డెను. పురమోత్తమ మూలగునని డోక్ జర్సెమేల్కొని వెల్లిరి వానిగుండెబొడవండి క్రిందకులాగి లేసి పట్టుకొనటకు సిద్ధుడగుచుండినపుడు వాడు పారిపోయెను. చర్యముచాత్రీకు లేసినదికాని గాయము మాంసములోకి దిగలేనందున అంత కఠినమైనది కాదు.

Latest Telegrams.

LONDON, October 24. -4.30 P. M. The French communique says:—On the Oise front we crossed the canal east of Grand Verly. Despite enemy counter-attacks our elements maintained themselves on the east bank between Oise and Serre. Struggle was also lively in the region of railway north of Measrecourt.

LONDON, October 24. 4.25 P. M. The Italian Official Communique says. The French have penetrated enemy positions on Mount Siasmol taking 730 prisoners. The British south of the Aigio stormed trenches on Ave taking 214 prisoners. We raided the ridge southward of Asha taking 100 prisoners.

London, October 24th—1 P. M. The British Communique says. Sharp fighting continued on Wednesday afternoon and evening on the battle-front southward of Valenciennes. We expelled enemy from Vendocies wood and captured Neuville, Saleschies and Beaudignies securing crossings of Esatillon river at the latter places. Enemy during the evening counter-attacked us vigorously opposite Vendocies with strong artillery support and was repulsed.

The Great War.

(Reuter's Agency).

Great Britain

THE ARMISTICE.

Terms Agreed to Between the Allies.

LONDON, October 23. Reuter is informed that the Allied Governments are unanimous as regards the terms on which it is possible to negotiate an armistice. The terms must include guarantees as regards sea-power which the Allies consider to be of first importance. Mr. Wilson never assumed that evacuation of occupied territories was the only condition precedent to an armistice as the Germans have always signed.

AMSTERDAM.—The "Frankfurter Zeitung" elucidates an ambiguous first paragraph in the German note by saying that Mr. Wilson now possesses the opportunity by arranging the time and the place to give the representatives of the armies of both sides opportunity of discussing and arranging the armistice.

Women to be Members of Parliament Resolution Passed.

LONDON, October 23. The House of Commons has passed a resolution by 274 votes to 25 that a bill should be passed forthwith making women eligible Members of Parliament.

Lord Milner's Statement.

A Question and an Answer.

LONDON, October 23. Replying to Mr. David Davies, Mr. Bonar Law stated that Lord Milner made a statement in the interview with the "Evening Standard" cabled on the 17th October on his own responsibility.

Death Penalty for Allied Airman. British Reprisals Threatened.

LONDON, October 23. In the House of Commons replying to Mr. Joynton Hicks, Mr. Hope stated that the Government had informed Austria that the sternest reprisals would be immediately taken if British airmen were put to death for dropping leaflets in enemy lines (cheers).

The German Colonies

Mr. Balfour on their Return.

LONDON, October 23. Speaking at the Australian and New Zealand luncheon club in London, Mr. Balfour alluded to the question of the German Colonies. It was absolutely essential he said that the British Empire's communications should remain safe. If the German Colonies were returned what security was there that the original possessors would not use them as a basis for piratical warfare? He could see no answer to this question than that in no circumstance was it consistent with the safety, security and unity of the Empire that the colonies be returned to Germany. [Applause]. This was not a selfish imperialistic doctrine. It was one in which the interests of the Empire itself, if we were to remain a united empire. It was absolutely necessary that ways, whereby the component parts communicate with each other, should never again be at the mercy of an unscrupulous power. [cheers].

Brave Deeds.

Military Cross Award.

LONDON, October 18. The Gazette contains the award of the Military Cross to Lieut. F. W. Stewart of the Indian Army, who, when the enemy got round the flank and rear of his camp, collected all available odd men and by prompt dispositions and gallant leading, held off the enemy until reinforcements arrived, thereby averting a complete disaster. He continued fighting, although wounded, and showed great pluck and tenacity throughout.

Victoria Cross.

LONDON, October 23. The Victoria Cross has been awarded to Corporal David Hunter of the Highland Light Infantry who, with six men, held the post at Moeuvres. The official story of his exploit concludes: "Without food or water, he held on to his post for over 48 hours, and not only withstood constant attacks but had also to undergo the enemy and our own barrage fire, which came right across his post. The outstanding bravery, determination, fortitude, and endurance of Corporal Hunter are beyond all praise, and are a magnificent example to all."

Ship Owner's Loss.

Government Vessels to be Sold.

LONDON, October 23. The Press Bureau announces that the Government has decided to sell a limited number of Government owned vessels to owners who have lost their ships by submarines, in order to replace their losses. The decision will not affect the use of vessels during the war emergency.

BRITISH TONNAGE LOSSES.

Losses During September 1918.

Lowest Aggregate Since August 1916.

LONDON, October 23. The Admiralty announces that British merchant tonnage losses during September totalled 152,000 gross tons and Allied and Neutral combined 88,000. This aggregate

constitutes the lowest monthly sinkings since August 1916 and is below that year's monthly average. The total losses for the three months ended September 30th were 893,000, compared with 964,000 in the previous quarter and 1,500,000 tons in the corresponding quarter of last year. The sailings of steamships exceeding 500 gross tons between the United Kingdom and overseas ports excluding Cross-Channel traffic was 7,500,000 tons in September.

Exchange of Prisoners.

British Demand for Answer.

LONDON, October 17. In the House of Commons, Mr. Hope informed Mr. Clarendon Bentinck that Turkey and Austria Hungary had been notified that a British vessel was proceeding to Scalanova, carrying a thousand Turkish prisoners and stores for those of our prisoners who cannot immediately be repatriated. The vessel will embark a thousand British invalid prisoners, whom the Turks are now collecting near Smyrna. The Government, moreover, has insisted that Turkey must reply immediately as regards the proposed exchange of all British and Indian prisoners who have been in captivity over eighteen months against a similar number of Turks.

Inter-Allied Diplomatic Council.

Colonel House the American Representative.

Lord Reading's Visit to America Delayed

LONDON, October 24. The "Daily Mail" says:—The Government is collecting views of representatives of Dominions concerning the armistice terms as they affect their Home interests and their troops in Europe.

It is understood that Colonel House will be the head of the American Diplomatic Mission in Europe in connection with the establishment of an Inter-Allied Diplomatic Council.

It is stated that Lord Reading has delayed his return to Washington because the assembly of a Diplomatic Council is imminent.

Obituary.

LONDON, October 18. Death is announced of Sir Frederick Robert Upcott, well known in connection with his work on Indian Railways.

LONDON, October 23. The death is announced of Miss Agnes Wesson, Founder of the Sailors Rests &c.

Central Powers

Neutral Commission.

LONDON, October 23. Much amusement has been caused by the announcement from Berlin that the so-called neutral commission has left Brussels for the front to investigate the allegations of wanton destruction by the Germans.

Head of the Commission.

LONDON, October 23. Germany's neutral commission to investigate charges of devastation is headed by Baron Laeken, the head of the political department at Brussels, who was a ring-leader in the murder of Nurse Cavell and who refused all appeals made to him to spare her.

LONDON, October 24. AMSTERDAM.—A message from Vienna states that German Deputies of the Reichsrath met as a Constituent German National Assembly and resolved to take measures to form an independent German-Austrian State having a voice in peace negotiations.

German Military Situation.

Lamentations in the Reichstag.

LONDON, October 23.—7 15 A. M. AMSTERDAM.—In the Reichstag the National Liberal Herr Stresemann following the Chancellor despondently referred to the military situation especially in view of past successes. The conservative Herr Westarp regretted the curtailment of submarine warfare before the blockade was suppressed. The War Minister Von Stein alleged that the Allies and not the Germans fired evacuated towns. He denied that the Germans carried off inhabitants and declared that excesses by soldiers were punished when known.

Vote of Confidence in the Chancellor.

LONDON, October 23. 7-15 P. M. AMSTERDAM.—The Reichstag after debating the Chancellor's speech unanimously adopted a vote of confidence in him.

German Inhumanity.

LONDON, October 22. Reuter's correspondent at Bruges says that fresh, striking instance of inhumanity of the German authorities has been discovered by the Belgian soldiers belonging to the German labour companies captured three years ago. Russians were treated with utmost brutality and forced to labour behind the firing line. They were utterly ignorant of the Russian revolution, the Tsar's death and the Brest Peace.

The New Cabinet

Trying German Tricks.

LONDON, October 18. Reuter learns that Izzet Pasha's New Cabinet at Constantinople is apparently trying the German trick of attempting to bargain with the allies.

LONDON, October 25. AMSTERDAM.—Herr Dittmann, the Socialist Deputy has been released.

France

Holland and the Scheldt.

LONDON, October 22. In connection with the arrival of the Allies in the region of the Scheldt, French newspapers point out that the Allies have never admitted the right of Holland to control the mouth of the Scheldt and declare that the time has now come for the Allies to speak.

America

Trafalgar Day in U. S.

30 Million Americans' Resolution.

Tribute to Services of British Navy.

LONDON, October 23. Thirty million people attending Trafalgar Day Celebrations throughout the United States passed a resolution paying a tribute to the stupendous services of the British Navy to the Allies. The resolution says:—"Understanding the full significance of the part the British Navy has been privileged to play on liberating the world from autocracy and misrule and appreciating particularly its gallant and efficient work in transporting and conveying American men and supplies, with so little loss as to constitute an achievement which must stand for ever among the most glorious annals of the great war, we the people of America, numbering over thirty million, assembled in our churches, theatres, lodges and other meeting places desire that this expression of our lasting gratitude and enduring esteem be conveyed to the officers and men of the British Navy and to the peoples of the British Empire."

General

Bulgarian Ill-Treatment.

17,000 Greeks Die.

LONDON, October 23. ATHENS.—It has been officially established that a total of seventeen thousand Greeks at Kavalla have died as the result of ill-treatment during the Bulgarian occupation.

30,000 Serbian Soldiers Die.

LONDON, October 23. Mr. Ward Price states that out of fifty thousand Serbian soldiers taken prisoners by the Bulgars, only twenty thousand have survived the constant ill-treatment during the past three years.

Destruction in Eastern Macedonia.

Bulgarian Atrocities.

LONDON, October 23. SALONIKA.—The Greeks have now occupied the whole of Eastern Macedonia. The liberated towns are desolate, indeed Bulgarian destruction has been so complete that it is impossible to trace many villages. Of the twelve thousand inhabitants in Demarhisar, only two thousand remain. These are like skeletons. Of Greeks only a sixth of the pre-war population in Eastern Macedonia remain. Women have been forced to work building fortifications under fire. Throughout the whole of Eastern Macedonia only a few women and girls have not been outraged, while many have been deprived of their hair. The Bulgars have not only deported the male population, but enrolled all those of military age in the Bulgarian army.

Turks Harassed.

Withdrawal From Persia.

LONDON, October 18. The War Office states that owing to the Armenian General Andranik harassing the Turks' lines of communications between Julfa and Erivan the Turks have been compelled to divert considerable number of troops from north-west Persia.

Smyrna Governor's Commission Returns Empty.

LONDON, October 22. ATHENS.—The commission sent by the Governor of Smyrna early in October to enter into contact with the Allies has returned to Smyrna without landing or consulting any one.

Flanders Front

Release of Belgian Prisoners.

LONDON, October 22. AMSTERDAM.—A telegram from Brussels states that Baron Falkenhayn, German Governor of Belgium, has pardoned the Belgians and the Neutrals imprisoned by the military and has ordered the release of the Belgians and neutrals interned in Belgium and Germany.

Valenciennes Evacuated.

French and British Successes.

PARIS, October 23. Along the whole front from the Dutch frontier to the south of Valenciennes, the Germans are trying to shelter behind waterways. The French have crossed the Lys at two points and the British have succeeded in forming a bridgehead at Pecq on the Scheldt. Tournai is half surrounded and Valenciennes has been evacuated. A German retirement to the Meuse would involve the loss of Brussels, Antwerp and the southern Belgian Coalfield. On the Serre front the French met an attack of seven divisions and forced a new German retreat. Czech-Slovak troops took part.

LONDON, October 24. A Belgian communique says there was great artillery and machinegun activity on the whole Belgian front.

LONDON, October 24.

A British Belgian communiqué says nothing occurred in Flanders except that the French have captured Werghem taking two hundred prisoners.

Evacuation of Ghent.

London, October 7-15 P. M.

AMSTERDAM.—The "Telegraf" announces that the evacuation of Ghent is in full swing and the last boats are hastily being towed down the channel to Balzale.

Western Front

The New Attack.

LONDON, October 23.—2.25 P. M.

The new attack, mentioned by Field-Marshal Sir Douglas Haig as having been commenced this morning, is on a front of six miles. We have advanced about a mile along the whole attacking front, and have taken several villages. The enemy is resisting at first.

The British Attack.

Resolute Enemy Defence.

LONDON, October 24.—1.30 A. M.

Last night's British communiqué says this morning's attack by English and Scottish troops of the Third and Fourth Armies was between the Sambre canal and the Scheldt river southward of Valenciennes. The difficult country with many streams, vineyards and woods was resolutely defended. During the assault period and the early stages of the battle the British army was very active with high explosives and gas shells. Our troops all day long advanced.

Enemy Positions Carried.

Despite resistance, especially in artillery and machine-guns the infantry advanced some hours before dawn and penetrated the enemy's defences on the whole front and captured the important village of Pommerehne and the forest of R. mories. On the extreme right strong resistance was met at the farm of Gaimbrement and the railway half nearby but was overcome. On the left centre we stormed Beussein with the assistance of tanks. On the left the English crossed the Harpies river and captured Verlain. During the morning we pressed the attack on the whole front, striking the enemy's positions to a depth of over three miles and driving him out of many strongly defended villages, farms and woods.

Good British Progress.

The English of the Twentieth Division had hard fighting at Baul Evigne and made good progress throughout the wood. East County troops of the Eighteenth Division advanced three and half miles and captured Boussies. English and Scottish of the Twentieth and Twenty-third Divisions secured the crossings of the Harpies at Vandegies Wood and captured Vandegies village. Other English with the New Zealanders on their left reached the outskirts of Neuville and established themselves on the high ground northward of the village.

Further north we captured Ercarmain. We took several thousand prisoners. Our advance is continuing on the whole front.

German Admission.

LONDON, October 23.

A wireless German official says:—We evacuated a bridge head on the Serre and the Souche southward of Marie.

French Line Advanced.

LONDON, October 24.—2 A. M.

Last night's French communiqué says:—There was great artillery action on the Oise front between the Oise and the Serre. We advanced north of Casteillon Du-Temple and carried our line to the outskirts of Chevrenis-Lez-Dames. Further east we captured the strongly defended wood northeast of Menbrecourt Ribecourt, taking 150 prisoners. Desperate struggles occurred on the front of the Serre and the Souche. We reached and held the eastern bank of the Souche opposite Bray-Ecort farm despite counter-attacks. We gained ground southeast of Nizy-le-Comte.

French Captures.

LONDON, October 23.—4.15 P. M.

A French communiqué says:—On the Oise front both artillery and infantry were active. The First Army captured during the fighting on the 17th and 18th October, eighty or ninety, one hundred trench-mortars, a number of thirty seven millimetre guns, over seven-hundred machine-guns, etcetera.

Railways Heavily Attacked.

London, October 23.

The Press Bureau announces:—The Independent Force on October 23 heavily attacked the railways at Metz-Sablon. Many direct hits were obtained on railway triangle and barracks. We destroyed one enemy machine and drove down three. One British is missing.

LONDON, October 24, 2 A. M.

Last night's French communiqué says:—East of the Aisne sharp fighting continues in the region of Vouziers. The German attack on the village of Terron and eastward of Vandy was heavily repulsed. We carried Beauraupaire mill between Ohly and Grandre.

LONDON, October 24, 4 A. M.

An American communiqué says north of Verdun we progressed at several points in the face of determined resistance. We captured Bellen Wood east of the Meuse and penetrated Detreyes and Vavrille woods taking a hundred prisoners. We completely occupied Bantheville west of the Meuse and captured seventy-five prisoners and eight machine-guns. There was bitter fighting north of Grandpre. Artillery fire was very violent on the whole front. Fifteen enemy aeroplanes were shot down in air fights. Six American machines are missing.

LONDON, October 24

Reuter's correspondent at headquarters wires that the Third and Fourth armies participated in the latest attack towards the Scheldt canal and tributary lines. The situation simply stated is that we want to prevent the enemy from carrying out his wishes to get away. The attack was launched at 1.30, in the morning in misty weather. The enemy is fighting doggedly. The first Army crossed the Scarpe east of Nivelle and the advance continued. The Fifth Army and the Second Army and also the Belgian Army are meeting with increased resistance.

Enemy's Strongest Resistance.

LONDON, October 23.—9.35 P. M.

Reuter learns that to-day the British attack met with the strongest resistance. Enemy massed nine divisions on a front of twelve miles and began counter-preparations half an hour before our attack was begun. We have progressed between one and two miles on the whole front and reached the high ground overlooking Harpies Valley. We have taken over two thousand prisoners. Eastward of Le Cateau we have reached the line starting westward of Ois and thence through Fishop's Wood eastward of Croix Beaurian and Romeries. We have captured Bruay on the southwestern edge of Rismes forest.

Western Bank of Scheldt Reached.

LONDON, October 23.—14.45 P. M.

Reuter's correspondent at the British headquarters telegraphing to-day says:—By midday we had penetrated in to-day's attack to a depth of nearly three miles on a front of about seventeen miles and reached eastward of Rismes forest to western bank of the Scheldt.

Fighting in Winter.

To be Continued With Exceptional Violence.

LONDON, October 24.

Reuter's correspondent at the American headquarters telegraphing to-day says:—Throughout the winter Germans are to be subjected to a campaign of exceptional violence. They will not be given breathing space to recuperate from their present losses. Seventy-five percent of the whole western front will be a normal obstacle to the continuance of fight.

Aerial Losses.

LONDON, October 24.

The Press Bureau announces during the period from June to September inclusive the British destroyed 1443 and brought down 558 German aeroplanes against 668 British missing. A significant feature of the recovery of territory in Belgium is that enemy has lost over twelve large aeroplanes the effect of which is to expose a new sector of the Rhine to an early possibility of aerial attacks.

Salonika Front

Serbian Advance.

LONDON, October 23, 2.45 A. M.

A French eastern communiqué says:—The French captured a convoy of loaded enemy lighters at Lompalanka on the Danube. The Serbians, North of Aleksinatz, advanced despite strong resistance. Their cavalry, east of Parasin, captured part of the baggage of the headquarters of the 217th German division, including General Von Gallwitz's archives and luggage.

Bukovinck Massif Carried.

LONDON, October 24.—11.40 P. M.

A French Eastern communiqué says:—After heavy fighting the Serbians carried the Bukovinck massif northeast of Aleksinatz, the Allied forces have reached the Bor mines northwest of Zaitbar.

Prisoners and Booty.

LONDON, October 23.

A Serbian communiqué says:—Our advance continues. The enemy has been cleared from the regions of Ipek Novi Bezar, and Pachkr. We have taken 1,500 prisoners and considerable material.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

INFLUENZA.

Serious Second Outbreak in Calcutta

CALCUTTA, October 24.

The second outbreak of influenza in Calcutta has now assumed serious proportions. The health Officer of Calcutta has issued a report showing steps which the Corporation has taken to combat the disease. Health Inspectors are distributing medicines to patients. During the week ending the 12th October mortality from influenza was 121 and during the next it rose to 158. The epidemic is raging severely in all districts of Bengal.

Serious Fire in Cossipore.

Shellac Factory Godown Guttled.

CALCUTTA, October 24.

Last night at about 8 a serious fire broke out in the Shellac Factory at Cossipore belonging to Angelo Bros. The fire originated in stick lac department where crude stuff is powdered before it is converted into shellac. The godown was gutted only the outer shell remaining, contents of the whole godown being destroyed. The Fire Brigade after three hours struggle brought the fire under control. The loss is reported to be considerable as the affected godown contained large quantities of lac, and shellac has gone up in price owing to war.

It is understood that many of the Chins who have been giving trouble have submitted and it is hoped that the remainder will follow their example. So the necessity for punitive measures against those people may be obviated.

Owing to increasing number of Mahomedan tutors from Bombay settling in Calcutta it has been decided to build a large mosque on the site of the Follock Street Mosque. The proposed Mosque will be built both in Saracenic and English style with a Madrasa and a guest house.

Burma

Rangoon, October 24.

The Commissioner of Police notified all Turkish subjects, Asiatic or European men and women, that they must call at his office on the 5th November at 7 P. M. Wednesday.

Bombay

Bombay Presidency Association's Telegram.

To the Premier Protesting Against Disallowance of Congress Deputations.

BOMBAY, October 24.

The following telegram has been sent to the Prime Minister, Secretary of State for India and H. E. the Viceroy by the Council of the Bombay Presidency Association:—The Council of the Bombay Presidency Association strongly urges that the refusal to allow Congress League deputations to proceed to England is altogether indefensible, unjust, especially when Dr. Naik and Lord Sydenham are allowed to push their propaganda. Government action causing deep resentment and the Council earnestly request immediate withdrawal of prohibitory orders.

I. fluera Subsidies.

There had been considerable decline in the mortality of Bombay which means that influenza has subsided a good deal and if the present rate continues the mortality will be normal in a week or so. The highest figure 768 was reached on the day ending the morning of the 6th instant. The figure on the day ending this morning is 152. The average mortality at this time of the year is about 80.

Pavilion for Parda Ladies.

It is stated that it is the intention of H. E. Lady Willingdon to have built in the grounds of the Willingdon Sports Club, a pavilion designed specially for the use of Parda ladies. Her Excellency, we understand, proposes to present this as a parting gift to Indian ladies.

The Award of Scholarship to Learn Glass

Manufacture.

Mr. Ganesh Damodar Kelkar is awarded a state technical scholarship for undergoing a further course of training in England in glass manufacture for a period of two years.

Control of Food Grains in the Bombay Presidency.

A Census to be Taken.

BOMBAY, October 24.

A Government notification has been issued directing that all owners of rice, wheat, jowari, Bajri, gram and maize in the districts of Bombay Presidency, including the town and island of Bombay, who have in their possession or control any of the food grains above mentioned in excess of 50 Bengal maunds, shall on or before the 8th November, furnish a statement showing stocks of the food grains mentioned above held by them or consigned to them or under order on their account or on account of any other party, on the 1st day of November, and state the cost of such food grains held by them or consigned to them or under order on their account or on account of such other party. In the case of stocks in the town and island of Bombay, the return shall be made to the Director of Civil Supplies and in the case of districts to the Collector. Any person intentionally omitting to make the return called for or making a return which he knows or believes to be untrue will be liable to punishment under Clause 5 of the Commissioner's ordinance.

United Provinces

The Influenza.

Delhi Suffering Severely.

ALLAHABAD, October 24.

The "Pioneer" writes: Delhi is suffering severely from influenza and unless there is distinct improvement in the health of that city within the next day or two the Conference of Ruling Princes and Chiefs will probably be postponed. Influenza is also widespread in Simla, many officials having been attacked. It is therefore possible that the transfer of Government departments to Delhi may be delayed. It is felt the more travelling can be restricted in these circumstances the better both for the individuals affected and the general population. The epidemic has also made its appearance in Allahabad.

The Hon'ble Mr. Sharp will visit Ceylon during the course of his autumn tour to study the system of primary education in the island.

Central Provinces

Victims to Influenza in the C. P.

NAGPUR, October 24.

Rao Bahadur Ramakrishnarao Pundir, retired Deputy Commissioner and Manager, Court of Wards of Bhonsle estate, fell a victim to influenza last night at the age of 64. His funeral was attended by a large number of his friends including Sir Sly, Commissioner, Nagpur division and Mr. Clarke, Deputy Commissioner, Nagpur. Another victim is Mr. Rambhadr Mitra, Munshi, recently transferred to Nagpur. Influenza is still increasing.

శ్రీమతరం, జొన్నలగడ్డ సూర్యనారాయణ

చెన్నపురి జాతీయనిధి దేహపరిశ్రమవృత్తి సంఘమువారు మనవి చేయడ మేమన్నను.

చెన్నపురియందును శ్రీమన్మోక్షండు ఆంధ్రుల ఇంద్రప్రస్థం అని పిలువబడెడి ఆంధ్రుల సుఖము, చనిపోయిన మృత్యురాశి జీ. నుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి దృఢ ప్రయత్నము వల్ల 1908 సంవత్సరమున స్థాపింపబడినది. దేశముయొక్క సంవత్సరము, అధికారమును వాణిజ్యమును జేపాపరిశ్రమ రూపమైన వృత్తినిన్ని అనుసరించియుండును. భవంతులను పనిచేయుచున్న వారును పనులయందు చురుకుపై పైలాగుచేయు జవాబుదారి ప్రజానాయకత్వము కలిగినవారియందుండున్నది గవర్నమెంటువారి సహాయము లేకనే సాధారణ జనులకు ఈ విషయములో పోరాడుటకు సాధ్యము లేకపోయిననే తప్ప గవర్నమెంటువారి సహాయము కోరుట యుచితముగానేరదు.

ఈ విషయములో ఇంగ్లాండునందు చేయుకృషి.

2. తమవలెనే సరకులను చేయు ఇతర దేశములలో పాటు పూర్తియుగా సరితూగుటకు ఇంగ్లాండుదేశమువారు దీర్ఘకాలముల వర్తకమును తమ పనుల జేపాపరిశ్రమ ప్రయోజనార్థస్వాధీనము పెట్టుకొనుటకు ఆధారములు కల్పించుచున్నారు. స్వదేశపు పనులను ఫలప్రదమగు మంచి నిజకడ నీతిలో పెట్టుచున్నారు. ఎట్లనగా వాణిజ్య వ్యవహారిక దీపావ్యమెంటు వారివలన, ముఖ్యమయిన వ్యాపారపుట్రీలలో కొంత సహకరించుట వీరైనచుండినది. అట్టి సహకరించుటలో కృషివాణిజ్య సాహకారి వృత్తులయందు ప్రముఖులైనవారు విశేషముగా కలిసి వాణిజ్య వ్యావహారిక దీపావ్యమెంటువారి పనిని వైచిత్ర్యము చేయుటవలనవచ్చును. తమవలనవచ్చుట వలననున్న ఈమొదలగు ఏర్పాట్లు చేయుదురు. ఈకృషులను కట్టుదిట్టములో నుంచుటకు సర్కారువారివలన సిండికేట్లు నియమించబడియున్నవి. ఇట్టికృషులు యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనీ దేశపువారే పూర్తిగా ఆక్రమించి యుండినారు.

అమెరికాయందును, జపానునందును జరుగు ప్రయత్నములు.

3. ఇండియాదేశపు దైర్ఘ్య అఫ్ ప్లాటిస్టిక్సులవారు గవర్నమెంటువారికి వ్రాసిన బకీతునందు, అమెరికాయను, జపానును (ముఖ్యముగా జపాను), యుద్ధము చేయువారిలో వ్యాపారము జరుగుట తగ్గిపోవుటవల్ల కలిగిన యీ మంచి తరుణమునందు తమ వ్యాపారమును వృద్ధిలోకి తీసుకొనివచ్చు వారని వ్రాసియున్నారు. అమెరికాదేశపు కృషికరులు, ఇండియాదేశపు దుకాణములయందున్న, ప్రతి భారతదారు నీటిని ఆవశ్యకమయినవాటిని పరిశీలించి, నాకాఫీటికరుల నున్న, నుంకపు నిరుతునామాలనున్న చక్కగ జదివి అందులో తమకు మిక్కిలి ఆనుకూలమయిన లాభకరమయినవెలలు వరకుల వగయరాని ఏర్పాట్లు చేసికొని, ఇండియాదేశపు దుకాణములందు అతికేవలమయిన సామానులను నిండించుచున్నారు.

4. శ్రీ సర్, ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు, 1890 సంవత్సరమునందు అమెరికాదేశమునందు ప్రతి మనషియొక్క ద్రవ్యము 1085 డాలర్లదీని, 1912 సంవత్సరమునందు, అతనిద్రవ్యము 1865 డాలర్లకు పెరిగినదని చెప్పియున్నారు. తొండుకొత్తబడులయందు అదేశపు నికరద్రవ్యము, 55850 లక్షల డాలర్లు. అందులో అయిదింట ఒకభాగము బానిసలయొక్క కిక్కురుగా నుండినది. ఇప్పుడు ఆద్రవ్యము 340 యంతలా వాస్తవిక అయియున్నది. కడచిన జనాభానుండు (Census) ఆద్రవ్యము 18,880,000 లక్షల డాలర్లు లేక అయినది. 1904 సంవత్సరము మొదలు 1912 సంవత్సరమువరకు ద్రవ్యము 100 టీకి 80 వంతుని వృద్ధిఅయినది.

5. ఇండియాదేశపు కొంత దిగుమతిసరకులలో కొంత సరకు అనగా అల్లిక సామానులు బట్టలు పట్టువస్త్రములు పింగాణిస్తువులు, తామ్రము, జగ్గిపుల్లులు, ఛత్రిసామానులు బొమ్మలు వస్త్ర రావిపయములో ప్రతిసంవత్సరం ప్రాముఖ్యత కెందుచున్నది. అతికేవలమైన స్వల్పభరగల దానికిమైన సామానులు ఇండియాదేశపు దుకాణములలో నుంపబడుచున్నవి.

హిందూ దేశపుస్థితి.

6. ఇప్పుడు మనదేశము బీదస్థితిలోనున్నది. వర్షములు సరిగా కలియమిలేకను, నీళ్లు పొరించుచువిధములు చక్కగా తెలియమిలేక మనకు ముఖ్యాధారముగ నుండు వ్యవసాయము దుర్బలలో నున్నది. పంటలు మితముగనే పండుచున్నవి.

7. ఫలవృద్ధికొరతకు సంఘమువా రెంతధనము ఖర్చుపెట్టిరో దానిని క్రిందకనబడియుండు సంఖ్యలవలన మనము తెలిసికొనవచ్చును.

సం॥రము.	సా.తెల్లి వన్.	సం॥రము.	సా.తెల్లి వన్.
1908	రూ. 8435	1913	3850
1909	4881	1914	1185
1911	1986	1915	2220
1912	3819	1916	1445

8. బోర్డర్ అఫ్ దైర్ఘ్య ర్ న వారు సంఘముయొక్క భవము కొండటి కుటిలవృత్తిలన చాలవ్యర్థమైనందుకు చింతిల్లెదరు. అయినను కోర్టువారి తీర్మానములయిన తరువాత వ్యర్థమైన విధములు జనులకు సవిస్తరముగాఁ జెలుపబడును.

9. రాబోవు దీపావళిపండుగ సమయమున ఘనములం దలు ద్రవ్యసహాయముచేసి యేకీభావమున సంఘమువారి మంచి ప్రయత్నములను సఫలముగా జేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇట్లు,
కే. కృష్ణరావు,
ప్రెసిడెంటు
అ. రంగనామి అయ్యంగార్.
సి. గోపాలమోహన్,
హానరరీ సెక్రటరీ.
(1851)

నోటీసు.

ఇందువల్ల లోకులకు తెలియజేయడం యేమి అనగా—

కర్నూలుజిల్లా మార్కెట్ కమిటీవారు యర్రగొండ పాలెం మజరా క్రొత్తపల్లెగ్రామంలో కాపకులం జరాయితిల్ల జీవనంజేసే వనిపెంట పెద్దమల్లయ్య అయిన వాకు వనిపెంట శివరామయ్య 25 సం॥ములు వయస్సుగల కొడుకుమైనరు తీరినది మొదలు ఫారెస్టుయిలాకాలో వాచరుగా ముంటూ దుర్మార్గపు మార్గములయందు వర్తించడముచేత నా ఆస్తి స్వంతార్థికిమైనందున వానికి యేమిన్ని చెందకూడదనే కారణముతో 1917 సం॥రం డిశంబరునెల 1 తేదిన వాకు కాపలినవారికి పెటిలోమెంటు దస్తావేజు ద్వారా హక్కు చెందించి స్వాధీనపెట్టినాను గనుక అతనికి యేవిధమైన ఆస్తి లేనందున లోకులు అతనికి అప్పులు ఇచ్చే విషయములో ఆలోచించవలసినది. (1846)
యర్రగొండపాలెం.
25-9-18 వనిపెంట పెద్దమల్లయ్య.

కావలెను.

జైలుకు తెలిసినట్టి మంచియోగ్యతగల ఒక సబ్ ఓవర్ సీరు కావలెను. జీతము రూ 50.4-70 (Increments biennial) వరకు ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారివలన ఈ నెల 31-10-18 వరకు అంగీకరింపబడును. (1852)
రావుబహదూర్ డి. క్రిష్ణయ్యపంతులు బి. ఎ.
ప్రెసిడెంటు తాలూకాబోర్డు ఒంగోలు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.
అమృతవల్లి
అత్యుత్తమైన పుట. సవరణము లొలుకుచుండును.
రూ 1-4-0.
బుద్ధచరిత్రము
అవతారపురుషు డగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనితైల. మంచి అచ్చు. రూ 0-8-0.
దిరునామా: ఆంధ్రపత్రికాలయము,
లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నవము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తికరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము. క్రస్తులము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యార్థి మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది దిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,
7, లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
విన్నవించుచున్న గ్రంథము. రూ 40-8-0.
సీ నేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
లింబుశెట్టి నీధి, మదరాసు

అమ్మతార్ల వ ఆవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమునుకృత్తిచేసి పిర్యమును పెద్దించి పి బలమును కలిగించి యుష్ణకృతము చేసి చేతి కాల్చి మంటల పోగొట్టును. పెదదును చల్లచేసి శరీరమునకు లేజమును కలిగించును. దీర్ఘతయ, శేనులు, తలశాపి, రొమ్ముకొప్ప మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. (219) అర్థశాసన దర్శి 1-3 రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర ముదేశంకర్ గోవింద్రి,
ఆలంకర్షణకా శాస్త్రములయందు, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగరోగమునకు మహారము మందు పుష్పకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. వర్త్యము లేదు. పిచికారి మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. రుచ్యమైన మా మలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధములు పెగరోగమును మాదుపూటలలో మాన్పును. దర్శి 1-3 2-0-0 గంధర్వపార్శసి, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయావధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్య న్నమైనది.
½ పౌను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటీ

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
½ పౌను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాంధూ ఫార్మస్యూటికల్

వరుగ్గు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బాంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13